

Møte onsdag den 27. mai 2015 kl. 10

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 77):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: De innkalte vararepresentantene, for Aust-Agder fylke Lene *Langemyr*, og for Buskerud fylke Laila *Gustavsen*, har tatt sete.

Sak nr. 1 [10:00:29]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Siv Jensen, Solveig Horne og Torbjørn Røe Isaksen vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, som er fra representanten Marianne Marthinsen.

Marianne Marthinsen (A) [10:01:01]: Mitt spørsmål går til finansministeren.

Finansministeren sa i høst at statsbudsjettet var godt tilpasset den økonomiske situasjonen. Arbeiderpartiet mente ut fra de signalene som vi fikk, bl.a. fra partene i arbeidslivet, at det ikke var tilfellet, og vi fulgte opp med egne budsjettpakker rettet inn mot arbeidsmarkedet og for vekst i hele landet. Siden den gang har finansministeren gjentatte ganger forsikret om at hun følger med på utviklingen i arbeidsmarkedet. Det har dessverre ikke vært nok å følge nøye med. Når vi nå skriver mai, ser vi at arbeidsledigheten passerer 4 pst. for første gang på ti år. Det mest alvorlige, etter min mening, er den urovekkende økningen vi ser i ungdomsledigheten. Ledigheten blant unge er ti ganger så høy som for dem over 54 år, og i 1. kvartal 2015 ble den målt til 9,4 pst. Det burde gjøre finansministeren svært bekymret, for vi vet så godt at for unge som blir stående utenfor arbeidslivet, er veien inn igjen ofte fryktelig lang. Skal vi klare å unngå at ledigheten biter seg fast, må vi møte ungdomsledigheten med skikkelige tiltak, og vi er nødt til å gjøre det før den biter seg fast på et for høyt nivå.

Mitt spørsmål er egentlig ganske enkelt. Jeg lurer på om finansministeren kan svare på hvor i revidert nasjonalbudsjett vi finner de tiltakene som viser at finansministeren tar den økende ungdomsledigheten på alvor.

Statsråd Siv Jensen [10:02:43]: Det er bred enighet i norsk politikk om at vi skal legge til rette for både høy sysselsetting og lav arbeidsledighet. Jeg kan forsikre representanten Marthinsen om at dette selvsagt står høyt på regjeringens dagsorden. Derfor la vi i høst frem et budsjett

som var ekspansivt. Jeg husker også hva Arbeiderpartiet sa da de kommenterte statsbudsjettet i høst. Da mente de det var for ekspansivt og foreslo å kutte pengebruken. De mente det var unødvendig med skattelettelser og foreslo å skjerpe skattene med over 10 mrd. kr. Og hvis det er noen som tror at svaret i den situasjonen norsk økonomi nå står i, er å kutte pengebruken og skjerpe skattene, er jeg uenig med dem og Arbeiderpartiet i det. Snarere tvert imot. Når man reiser rundt og snakker med landets bedrifter, er det to ting de særlig etterlyser. Det ene er konkurransedyktige rammebetingelser, og det andre er god infrastruktur. Begge deler er områder regjeringen satser offensivt på.

Så er det all mulig grunn til å følge nøye med på ledighetsanslagene. Der er det stor usikkerhet. Det er nå sprik mellom AKU-tallene og Nav-tallene, og det mener jeg vi bør følge tett med på, men litt over tid. Det er litt for tidlig å si hva de faktiske utslagene er. Men det har altså vært ønske om to tiltak fra partene i arbeidslivet denne våren. Det ene har vært en reversering av permitteringsreglene. Det leverer regjeringen på i revidert nasjonalbudsjett. Det andre har vært flere tiltaksplasser. Det leverer regjeringen også på i revidert. Utover det er det bred enighet om virkelighetsbildet, nemlig at norsk økonomi går inn i en omstilling, som kommer til å kreve mye av oss. Men det er sånn at for dem som nå opplever å miste jobben, er dette brutalt. På kort sikt er styrken at vi har gode velferdsordninger som gjør at man kan opprettholde god livskvalitet i påvente av å få en ny jobb. Men alle som opplever å miste jobben, har ett mål: Det er å få ny jobb. Derfor må vi legge til rette for å skape nye vekstkraftige arbeidsplasser og bedrifter.

Marianne Marthinsen (A) [10:04:50]: Uten å gå inn i en ny formuesskattedebatt er det fristende å påpeke at jeg tviler på at formuesskattekuttene, hvor 60 pst. kom pensjonister til gode, hjelper mye for arbeidsledig ungdom. Jeg registrerer også med en viss bekymring at finansministeren gir så klart uttrykk for at hun vil bruke tid, at hun mener det er for tidlig å lansere tiltak for å møte ungdomsledigheten.

Vi er selvfølgelig glad for at man reverserer permitteringsregelverket. Det etterlyste vi allerede i revidert i fjor. Da fikk vi ikke gjennomslag for det, men det hjelper jo lite for de menneskene som allerede står i kø. Tusen flere tiltaksplasser er også noe som Arbeiderpartiet kommer til å støtte, men realiteten er at det ligger inne et kutt på arbeidsmarkedstiltak i revidert nasjonalbudsjett fordi man ikke har klart å realisere tiltaksplassene som ble vedtatt i fjor.

Spørsmålet mitt dreide seg spesifikt om tiltak mot ungdomsledigheten, så jeg prøver meg på et nytt spørsmål. Hvor høy må ungdomsledigheten bli før regjeringen foretar seg noe?

Statsråd Siv Jensen [10:05:53]: Jeg er helt uenig i påstanden. Det er ikke sånn at regjeringen ikke foretar seg noe. Regjeringen foretar seg noe både gjennom utdanningssystemet, gjennom å satse mer på forskning og gjennom å legge til rette for den omstillingen norsk næringsliv trenger, slik at vi kan få utviklet og etablert flere nye, løfterike arbeidsplasser. Det er altså sånn at enten man er ungdom og arbeidsledig eller voksen og arbeidsledig er det ett

overordnet mål for oss alle sammen – det er å få en jobb. Da må det være det som står øverst på regjeringens og forhåpentligvis også Stortingets dagsorden – hvordan legger vi til rette for næringslivet, slik at de kan vri investeringene sine i retning av nye, spennende arbeidsplasser. Det er det som skaper vekst i norsk økonomi. Men det er selvfølgelig viktig at vi forsterker innsatsen i hele utdanningssystemet. For ungdom er alternativet til ledighet i hvert fall å ta mer utdanning. Men det handler til syvende og sist om hvor mange nye arbeidsplasser vi har tilgjengelig. Derfor må det stå øverst på dagsordenen, og det har regjeringen tenkt å forsterke innsatsen mot.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først representanten Fredric Holen Bjørdal.

Fredric Holen Bjørdal (A) [10:07:06]: Vi veit at ungdom er dei som først blir ramma i nedgangstider. Det er dei som først må ut ved nedskjeringar, og det er dei som blir hardest ramma når bedriftene ikkje lenger tilset nye. Då er det viktig å ha gode ordningar som avgrensar desse effektane. Og det er der regjeringa sviktar.

Å reversere permitteringsreglane skulle sant å seie berre mangle. Satsinga på arbeidsmarknadstiltak er ikkje noko å skrive heim om, og mellombelse tilsetjingar får ikkje fleire i jobb.

Forslaget til revidert budsjett er tiltaksløst mot arbeidsløysa. Arbeidspolitisk talsperson i Framstegspartiet, Erlend Wiborg, skriv i Dagbladet at fleire tiltak ikkje er nødvendige – det er ikkje rett å gi full gass fordi situasjonen i arbeidsmarknaden er god, samanlikna med andre land.

Er finansministeren einig i det? Og trur ho at ei slik vente og sjå-haldning gjer inntrykk på dei mange tusen norske ungdommane som no ikkje får seg jobb?

Statsråd Siv Jensen [10:08:03]: Igjen vil jeg avvise påstanden. Det er ikke noen vente og se-holdning. Det er snarere tvert imot et budsjett stappfullt av gode tiltak for å øke engasjementet og aktiviteten i norsk næringsliv. Det handler om at vi investerer rekordbevilgninger i infrastruktur, både i vei og bane, som er et av de virkemidlene næringslivet over det ganske land etterspør fordi det reduserer kostnadene, og dermed styrker bunnlinjen til bedriftene våre. Så summa summarum leverer regjeringen på alle de områdene der næringslivet samlet sett har etterspurt tiltak. Det er skattereduksjoner, det er konkurransedyktige rammebetingelser, det er mer midler til forskning og utdanning, for å nevne de viktigste områdene – i tillegg til samferdsel. Her leverer vi.

Så det er ikke noen vente og se-holdning. Men det som er realiteten i forhold til den ledighetsutviklingen vi ser nå, særlig på Sørlandet og på Vestlandet, er knyttet til olje- og gasssektoren. Det er realiteten. Det er en utvikling vi lenge har visst ville komme. Da er det viktig at vi møter det med tiltak som skaper nye, løfterike arbeidsplasser i fremtiden.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:09:11]: Jeg vil ta tak i det siste statsråden sa, for det er helt avgjørende at en lykkes med å skape nye arbeidsplasser, og at en klarer å trygge de arbeidsplassene som er. Den grunnleggende næringspolitikken med gode rammevilkår for næringslivet, satsing på infrastruktur og satsing på forskning og utdanning er den politikken som må fortsette. Og der er vi godt i gang med en omstilling. Det vil være en krevende omstilling. Men som statsråden sa, mye er koblet til olje- og gassnæringa. En halvering av oljeprisen gjør også at det blir ekstra krevende.

Men statsråden peker på spesielle regioner, Sør- og Vestlandet. Det er klart at de regionene merker det ekstra hardt akkurat nå. Én ting er å satse på den grunnleggende næringspolitikken som må være der over tid, men akkurat nå er det en ekstra krevende situasjon. Derfor kommer Kristelig Folkeparti til å kjempe for f.eks. flere tiltaksplasser i forhandlingene om revidert.

Men ser statsråden at det er et ekstra behov målrettet mot de regionene hun selv nevner?

Statsråd Siv Jensen [10:10:11]: Det er i hvert fall sånn at de som nå opplever å miste jobben, har det krevende. Derfor er det viktig at vi har et godt sikkerhetsnett gjennom velferdsordningene våre, som sikrer oss i en periode hvor vi står uten arbeid. Men så er det jo sånn at ledigheten både på Sør- og Vestlandet har ligget veldig lavt også sammenlignet med landsgjennomsnittet, og er nå kommet opp på landsgjennomsnittet.

Det har i utgangspunktet vært veldig bred enighet mellom partene i arbeidslivet – alle aktørene som sitter og gjør beregninger og synser om norsk økonomi – om hva som er virkelighetsbildet, hvilke utfordringer vi står overfor, og hva vi må gjøre på både kort og lang sikt for å komme gjennom den omstillingsutfordringen som vi nå står i.

Vi har ingen krise. Vi har fortsatt høy sysselsetting og lav ledighet, men vi må iverksette tiltak for at ledigheten ikke skal øke. Det tror jeg betyr noe for oss alle sammen. Da handler det både om at vi nå har fått reversert permitteringsreglene, som betyr noe for kjernekompetansen til en del av verftene og spisskompetansen rundt omkring på kysten, og om å erkjenne at mange av dem med den kjernekompetansen – gudskjelov – nå får jobb i andre deler av norsk næringsliv.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgings-spørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:11:33]: Mange har blitt arbeidsledige, og det er jo dramatisk for den enkelte, for familien, for alle rundt og for lokalmiljøet. Det er alvorlig det vi ser, og det krever tiltak spesielt rettet mot ungdom. Men det er ennå ikke høydramatisk for landet som helhet. En hovedfaktor for at det har gått bedre enn man kan tro, er at vi har en egen valuta og en egen krone, ikke euro, at vi har hatt et stort fall i kronekursen og har økt konkurransekraften i norsk industri og norsk næringsliv generelt.

Erna Solberg har tidligere sagt:

«Et annet argument som blir stadig viktigere for meg er at ved EU-medlemskap kan vi også bli med i euro-samarbeidet. Det ville vært en stor fordel for mange norske bedrifter».

Så sa sentralbanksjef Øystein Olsen i sin årstale i vinter:

«Uten en egen valuta ville situasjonen vært mer utfordrende. Da måtte partene i arbeidslivet gjort jobben alene. Erfaringer fra andre land i Europa viser at det kan være krevende».

Hvilken uttalelse er finansministeren mest enig i?

Statsråd Siv Jensen [10:12:39]: Det pågår ikke noen debatt, så vidt jeg vet, i norsk politikk om å erstatte kronen med en annen valuta, så jeg er ikke helt sikker på om jeg forstår spørsmålet fra Slagsvold Vedum. Det jeg er enig med Slagsvold Vedum i, er at det ikke er dramatisk for landet som helhet. Snarere tvert imot er det mye som går veldig bra. En av grunnene til at store deler av konkurranseutsatt næringsliv nå får en forsterket konkurransefordel, er jo nettopp at kronen har svekket seg mye de siste to årene. Men disse bedriftene vet også utmerket godt at en flytende kronekurs gir god uttelling i perioder og litt mindre god uttelling i perioder, nettopp fordi kronekursen er flytende. Det er også en konsekvens av at vi er en liten, åpen økonomi, som er avhengig av oljeprisutviklingen. Men med det kraftige oljeprisfallet har vi også sett en positiv utvikling med tanke på kronekursen, som styrker konkurransekraften til veldig mange av våre bedrifter, og det skal vi ta vare på.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:13:46]: Litt av grunnen til at vi er i den situasjonen vi er i nå, er jo at Norge skal igjennom en svær omstilling – fra å være ekstremt avhengig av en råvareproduksjon til å skape et nytt næringsliv. Det grønne skiftet har vært utsatt lenge, nå må vi virkelig sette i gang.

Mange som nå mister jobben, er høykompetent arbeidskraft som egentlig skulle være lett å konvertere inn i nye næringer, i ny industri, i nye arbeidsplasser for framtida. Nå må de rigges, og da er det viktig å satse på de omstillingene som finansministeren snakket om, men det er også veldig viktig å satse på forskning og utvikling for å klare å bruke den kunnskapen i et nytt næringsliv som vi skal være med og skape for framtida.

Skjønner finansministeren hvor viktig forskning er for å klare å få til dette skiftet, hvor viktig det er å satse på den typen framtidsrettede kunnskapsnæringer som vi nå skal konvertere vår høye oljekompetanse til for å få til det grønne skiftet som vi vet at vi må igjennom?

Statsråd Siv Jensen [10:14:46]: Ja, finansministeren skjønner det. Det er derfor regjeringen i samarbeid med Kristelig Folkeparti og Venstre nettopp har styrket forskningsinnsatsen – fordi vi vet at det er viktig.

Det er helt åpenbart at den omstillingen norsk økonomi går inn i nå, handler om å redusere todelingen, skape større vekstmuligheter i andre deler av norsk næringsliv, men jeg

synes det er viktig å understreke at olje- og gassrelatert næringsliv kommer til å være en viktig del av norsk økonomi i all overskuelig fremtid. Det som er bakteppet, er at vi lenge har visst at denne næringen ville bli noe mindre enn det vi har vent oss til gjennom de siste tiårene. Den vil gi mindre vekstimpulser til norsk økonomi enn vi har vent oss til de siste tiårene. Det betyr at vi vil kunne frigjøre høykompetent arbeidskraft, som representanten Skei Grande snakker om, som har vært sterkt etterspurt – ikke minst ingeniører – til andre deler av norsk næringsliv og offentlig forvaltning. Det er en omstilling som nå skjer som er til fordel for dem som har etterlyst kompetansen, men det er åpenbart en utfordring for den næringen som nå nedbemanner.

Presidenten: Snorre Serigstad Valen – til oppfølgings-spørsmål.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:15:53]: I trontalen sa Kongen:

«Oljeaktiviteten vil ikke lenger være motoren for vår økonomiske vekst. Og vi må tilpasse oss det jordkloden tåler av karbonutslipp.»

I praksis ser vi lite av det i regjeringens politikk. Behovet for omstilling er stort, som finansministeren selv har vært inne på, men regjeringens medisin ser ut til å være mer av det samme og gjør Norge enda mer oljeavhengig, ikke å vri investeringer, som finansministeren sa i stad. Hvor mener finansministeren det er viktigst å bruke de store pengene nå? Er det til nye oljeutbygginger i nord, som Castberg-feltet, eller er det til grønn industri på land, ny teknologi og våre grønne næringer, som gir nye, trygge jobber i framtiden?

Statsråd Siv Jensen [10:16:45]: Det går an å ha flere tanker i hodet samtidig. Vi må legge til rette for at vi skal ha gode, forutsigbare, langsiktige, konkurransedyktige rammebetingelser for en svært stor og viktig næring som olje- og gassrelatert næringsliv er og kommer til å være i all overskuelig fremtid. Det legger regjeringen til rette for. Men i tillegg legger vi til rette for konkurransedyktige rammebetingelser som skal gjøre det mulig for norsk næringsliv og andre å gjøre nye, spennende investeringer i annen type næringsvirksomhet i Norge, som kan være spennende og løfterik i tiden fremover.

Jeg er ikke enig med representanten Serigstad Valen i at regjeringen ikke har foretatt seg noe. For det første har vi vridd investeringene i retning av infrastruktur, skatteinstruksjoner, forskning og utdanning, som er de tre mest vekstfremmende tiltakene vi kan investere penger i. For det andre er det hevet over tvil at denne regjeringen har levert mer på klima- og miljøsidene enn den rød-grønne regjeringen gjorde i sine åtte år.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:18:04]: Mitt spørsmål går til kunnskapsministeren. Kristelig Folkeparti er opptatt av at familiene opplever at de har et reelt valg når barnet blir ett år. Da er det viktig med en høy nok kontant-

støtte, og det er viktig at det er barnehageplasser tilgjengelig i kommunen når familien trenger det. Derfor kjempet vi i budsjettet for 2015 for flere barnehageplasser, slik at også barn som er født på «feil» tidspunkt, altså etter 1. september, skulle kunne få muligheten til barnehageplass. I budsjettforliket ble det kraftige påplussinger i midlene til barnehagene, og det er nå satt av 307 mill. kr til 3 400 nye barnehageplasser i 2015.

Det er bred enighet om at det er behov for større fleksibilitet i barnehageopptaket og i tillegg sikring av høy kvalitet i alle barnehager. Jeg regner med at Kunnskapsdepartementet følger utbyggingstakten nøye, men spørsmålet er: Hvordan følger departementet opp at pengene blir brukt til barnehagesektoren, og hvor mange nye plasser er nå planlagt utbygd, eller er allerede bygd ut i 2015?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:19:29]: Først vil jeg si at jeg er helt enig med representanten Bekkevold i at dette er en fellessatsing for samarbeidspartiene, men at det var Kristelig Folkeparti som fikk inn en betydelig økning. Vi hadde fra regjeringens side lagt inn 100 mill. kr til nye barnehageplasser. Etter forliket med Kristelig Folkeparti og Venstre var det 233 mill. kr til der. Det gjør altså at kommunene har mulighet til å bygge 3 400 plasser, og intensjonen både fra regjeringen og fra Stortinget er veldig klar. Vi vil ha et mer fleksibelt opptak. Vi sier at det i og for seg er full barnehagedekning, men det er en datostempling der. Vi vil at kommunene skal bruke disse pengene til å gi foreldre tilgang til barnehageplass, ikke bare de som har rett til det.

Så er det likevel sånn at de pengene ikke kommer med en sterk øremerking. Det vil si at vi ikke tvinger kommunene til å bruke dem kun på barnehageplasser, så kommunene har en mulighet til å bruke dem på noe annet, selv om Stortinget, flertallspartiene, samarbeidspartiene, har vært tydelige på at det er barnehageplasser vi har bevilget disse pengene til.

Den endelige fasiten på hvor mange barnehageplasser vi får, vil komme i slutten av året i år. Det er da kommunene offisielt melder inn. Men vi er allerede nå i departementet i gang med en runde hvor vi ringer 15–20 av de største bykommunene for å sjekke hva de har brukt pengene til. Jeg vil også si at det er verdt for kommunene å merke seg at Stortingets intensjon, og samarbeidspartiernes intensjon, ved å bevilge disse pengene var at det skulle bli mer fleksibelt opptak, flere barnehageplasser. Nå skal ikke jeg spekulere på hva som kan komme i fremtiden, men det er klart at hvis det viser seg at disse midlene i stor grad brukes til helt andre ting, kan det hende Stortinget vil måtte være enda mer bestemt i fremtiden. Men det blir da spekulasjoner.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:21:21]: Jeg takker statsråden for svaret.

Vi i Kristelig Folkeparti er glad for at budsjettforliket for 2015 legger opp til fortsatt kraftig utbygging av barnehagesektoren, og at flere ettåringer får tilbud om barnehageplass. Det er viktig for å redusere ventetiden for foreldrene som ønsker barnehageplass for barn som er født 1. september eller senere – det er den datostemplingen

statsråden viser til. Vi forstår alle den vanskelige situasjonen en familie opplever når det er behov for barnehageplass, men tilbudet fra kommunen lar vente på seg.

Spørsmålet er: Hva mener statsråden selv er nøkkelen for å sikre at alle familier i hele landet skal oppleve at det finnes barnehageplass i nærheten når de trenger det?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:22:07]: Tre korte poeng: Det første er at vi hadde diskusjoner i denne salen for rundt ett år siden, hvor regjeringen hadde gjort en beregning av hvor mye uttrekk vi skulle ha av barnehagerammen i forbindelse med kontantstøtteomlegging som gjorde at veldig mange partier – og veldig mange kommuner – sa at nå mister vi masse penger til barnehager, vi må redusere her. Det kom på plass, og så kom det i tillegg over 300 mill. kr til 3 400 nye barnehageplasser. Jeg forventer jo at de kommunene som sa at de må redusere fordi de mente det kom mindre penger, plusser på når det kommer penger med så klar intensjon fra Stortinget.

Så punkt to: Jeg mener at målet vårt er klart og tydelig, og det er at vi vil ha fleksibilitet i opptaket, og at flest mulig kommuner går bort fra en type datostempling. Så har regjeringens mening vært at det best løses gjennom gode lokale løsninger.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Line Henriette Hjemdal.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:23:11]: Kristelig Folkeparti er veldig fornøyd med den kraftige økningen vi fikk til barnehagesektoren gjennom årets budsjett. Derfor overrasker det meg når min egen hjemkommune, ifølge Fredriksstad Blad, sier at de får 3 mill. kr mindre til barnehage i 2015, for vi har, som statsråden sier, lagt føringer i årets budsjett for at det skal være en økning. Vi hadde også, som statsråden sier, en diskusjon her i fjor når det gjaldt de tekniske justeringer rundt forventet bruk av kontantstøtte versus barnehager. Jeg forventer at dette koordineres dersom dette slår feil ut. Hvordan følger statsråden dette opp, når vi får slike signaler?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:24:05]: Nå må jeg ærlig innrømme at jeg ikke husker hva som er hjemkommunen til representanten. Det er fristende å be om telefonnummeret til ordføreren, f.eks., og så går det an å ringe og høre hva som er grunnen til at de skjærer ned på barnehager, hvis det er det de gjør, samtidig som Stortinget og samarbeidspartiene har bevilget penger til 3 400 nye plasser. Det er en klar beskjed foran kommunevalget, en klar beskjed til velgerne også: Spør i din kommune, ikke godta unnskyldningen om at her er det kommet mindre penger fra nasjonalt hold, for det har det ikke. Det har kommet mer penger til flere barnehageplasser – 3 400 plasser – og alt ligger til rette for økt lokal fleksibilitet, altså flere barnehageplasser som gjør at foreldrene kan få plass når de trenger det.

Så er det et mer overordnet spørsmål: I hvor stor grad skal man tvinge kommunene til å gjøre det? Der har regjeringens holdning vært – jeg vet at Kristelig Folkeparti har hatt en litt annen holdning – at de beste løsningene finner

man lokalt, gjennom lokale prioriteringer og lokale ordninger. Vi vet at i f.eks. gode borgerlige kommuner som Drammen går man nå til valg på barnehageplass til alle fra dag én.

Presidenten: Rigmor Aasrud – til oppfølgingsspørsmål.

Rigmor Aasrud (A) [10:25:15]: Det er 8 300 barn i barnehagekø, så statsråden er sikkert glad for de tilleggsbevilgningene som kom i Stortinget på barnehagefeltet.

Det vi hører her, er at det er ingen sikkerhet for at barnehagepengene blir brukt til barnehager. Mitt spørsmål er derfor: Hvorfor vil ikke statsråden gi foreldrene den sikkerheten det ville være å være garantert en barnehageplass ved å lov feste to opptak? Det hadde faktisk gjort at foreldrene hadde sikkerhet for at barnehageplassen var der. Nå vil det være et sjansespill, slik som statsråden akkurat har forklart.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:25:54]: Det vil overraske meg hvis dette er første gangen representanten Aasrud hører at disse midlene ikke er hardt øremerket, dvs. at ikke kommunene har lovlig rett til å bruke dem på noe annet. Så viser også dette at jobben ikke var ferdig. Det var representanter for den tidligere regjeringen som sa at vi hadde full barnehagedekning. Vel, situasjonen viser jo at veldig mange foreldre må vente, må stå i kø, og det er nettopp derfor samarbeidspartiene har gitt penger til 3 400 nye plasser i år, som gir økt fleksibilitet.

Så er det en diskusjon om man i stedet skulle hatt en sentralstyrt ordning. Jeg tror en sentralstyrt ordning ville vært mer byråkratisk. Jeg tror den ville vært vanskeligere å få gjennomført. Dessuten mener jeg at de kommunene som har satset godt på barnehager, som har satset på fleksibilitet i opptaket, også skal få nytte godt av å få flere plasser, og at man ikke styrer alle midlene inn mot dem som ikke har gjort en god nok jobb.

Presidenten: Anne Tingelstad Wøien – til oppfølgingsspørsmål.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [10:27:00]: Å si at det er en kraftig utbygging vil vel være å ta litt hardt i, sjøl om det har vært en intensjon fra regjeringas side om å oppfylle et ønske om flere barnehageplasser.

Nå er det jo sånn at hvis en skal ha en reell valgfrihet til å velge om ungene dine skal gå i barnehage eller ikke, er det viktig at en får barnehageplass når en ønsker det. Det har vært forslag om to barnehageopptak tidligere, og det har også vært et uttrykt mål for Høyre. Samtidig har vi blitt klar over at Høyre driver med litt sånn høyttenkning med seg sjøl om de vil fjerne barnetrygden og bruke pengene på gratis barnehage og SFO.

Jeg har lyst å spørre kunnskapsministeren om hvilke andre måter han ser for seg for å nå sitt eget mål om å gi alle som ønsker det, tilbud om barnehageplass enn å gjøre det obligatorisk for alle unger å gå i barnehage og kutte barnetrygden.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:27:56]: Jeg tror den tekniske betegnelsen på det Høyre holder på med, er diskusjon om politikk, i innledningen til programprosessen.

Jeg har ikke registrert at noen i Høyre har foreslått at barnehage skal være obligatorisk, men det har kommet et forslag fra et utvalg som jobber i Høyre, om at det skal være «gratis». Da er det jo strengt tatt ikke gratis, det er skattefinansiert, som alt det – i hvert fall det meste – vi kaller «gratis» i Norge, er.

Jeg mener at det at det kommer flere plasser, er et viktig element. Det kan hende at det er andre ting i regelverket som også gjør at man kan få mer fleksibilitet, men hovedpoenget synes jeg er at vi øker bevilgningene – 3 400 nye plasser som kommunene har mulighet til å bygge i år – i tillegg til at vi reverserer det som flere kommuner mente var en feilberegning fra i fjor. Det burde gi det beste grunnlaget for at kommunene kan si at de skal ha mer fleksibilitet. Basert på våre beregninger er det 30 pst. flere ettåringer som vil få barnehageplass. Det vil være et viktig bidrag fordi mange vil få plass tidligere enn de har rett til i dag.

Presidenten: Iselin Nybø – til oppfølgingsspørsmål.

Iselin Nybø (V) [10:29:07]: En av grunnene til at det er viktig å bygge ut barnehageplasser er at foreldrene skal ha mulighet til å jobbe og til å få en hverdag som de selv ønsker å ha.

En annen grunn til å bygge ut barnehageplasser er at ungene har godt av å være i barnehage. Det skjer mye viktig læring der, og det er viktig med tanke på det som jeg ofte kaller «tidlig innsats». Det er en utfordring at mange av dem som burde gått i barnehage, ikke går i barnehage av ulike grunner. Mange hadde hatt veldig godt av det. For eksempel har de som kommer fra et hjem uten norsk som hovedmål, gjerne barnehagen som sin eneste språkopplæringsarena, og derfor er det veldig viktig.

Nå er vi i gang med gratis kjernetid for å gjøre det mulig også for dem som ikke har råd. Men hvilke andre tiltak – utover gratis kjernetid – ser statsråden for seg at vi kan sette i verk for å få dem som trenger barnehage, inn i barnehagen?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:30:06]: Representanten har begrenset med tid, så hun får ikke med alt som samarbeidspartiene har gjort. Det er ikke bare gratis kjernetid, det er også redusert pris – sikre at alle kommuner har redusert pris for dem som har dårlig råd – i tillegg til de 3 400 plassene.

Når det gjelder det vi må vurdere på sikt, får jeg ta en annen innfallsvinkel: I Groruddalsprosjektet, hvor det har vært gratis kjernetid, har de aktivt rekruttert til barnehagen. De har ikke bare sagt: Her har du et tilbud, det er gratis. De har aktivt gått inn i f.eks. moskeer og sagt: Vi vil samarbeide med dere. Dette har de gjort både for å bryte ned fordommer mot det norske barnehagesystemet og for å gjøre det veldig klart for dem som har minoritetsbakgrunn – kanskje de har barn som starter på skolen uten å kunne norsk – at hvis de sender barna i barnehagen, får

barna et bedre utgangspunkt enn de ellers ville hatt. På denne måten, med kombinasjonen av lav pris – som samarbeidspartiene nå har sikret – og at man samtidig aktivt får barn inn i barnehagen, har man klart å få opp barnehagedeltakelsen blant noen av de barna som trenger det mest.

Presidenten: Torgeir Knag Fylkesnes – til oppfølgingsspørsmål.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:31:18]: Eg vil takke Kristeleg Folkeparti for spørsmålet og samtidig seie at eg er litt overraska over at spørsmålet kom frå nettopp Kristeleg Folkeparti. Det første regjeringspartia – saman med partnarane – gjorde da dei kom i regjering, var å kutte rundt 600 mill. kr til barnehagane når det gjaldt både pris og opptak. Og no gjeld det å lappe på denne situasjonen.

Ein kan spørje seg kva slags barnehagepolitikk regjeringa generelt har. Ein har kutta i den gjennomsnittlege barnehageprisen. Ein ønskjer ikkje å gjennomføre eit større kompetanseløft for tilsette i barnehagen. Statsråden har også varsla at dei ikkje kjem til å støtte forslaget frå SV om at 50 pst. av dei tilsette i barnehagen skal ha pedagogisk kompetanse.

Mitt opne spørsmål til ministeren er: Kva er beskjeden frå regjeringa til alle dei foreldra som ønskjer betre og rimelegare barnehage?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:32:13]: Beskjeden er for det første at det kommer 3 400 nye plasser i år. Beskjeden er for det andre at maksprisen for dem som har en grei inntekt, har økt litt. Det betyr at den er tilbake på – jeg husker ikke helt presist – 2008-nivå eller på 2009-nivå, men samtidig sikrer vi billigere barnehageplass for dem som har dårlig råd.

Det som var situasjonen før, var at det var et lovverk for dette, men 15 pst. av kommunene hadde ingen moderasjonsordninger. Med andre ord hadde man i mange år vært mer opptatt av at folk med grei økonomi skulle betale akkurat det samme fra år til år til barnehagen, enn å sikre sosialpolitiske tiltak rettet inn mot dem som trenger barnehageplass aller mest.

Når det gjelder kvalitetsmidlene til barnehagen, er de doblet på to år. Vi bruker mer penger i dag på å utdanne flere barnehagelærere. Vi bruker mer penger i dag på å gi flere assistenter mulighet til å ta barnehagelærerutdanning. Vi bruker mer penger i dag på å utdanne styrere og å videreutdanne dem enn noen gang tidligere.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:33:27]: Forrige onsdag, en halvtimes tid før Fremskrittspartiets gruppemøte, presenterte Fremskrittspartiets arbeids- og sosialminister Robert Eriksson trygdeoppgjøret, et oppgjør der landets alderspensjonister kom ut med tapt kjøpekraft. Pensjonistene får med dette oppgjøret altså dårligere kjøpekraft enn det de har nå. Men i Aftenposten kunne vi lese at selv om trygdeoppgjøret var ferdig en

halvtime før gruppemøtet, var det et fiks ferdig notat på plass fra trygdefraksjonen i Fremskrittspartiet i gruppemøtet deres – et notat der Fremskrittspartiets stortingsfolk hadde klarert muligheten med departementet for å overby egen statsråd her på Stortinget, og fått beregnet at det ville koste 276 mill. kr hvis pensjonistene ikke skal få nedgang i realinntekt.

I samme notat ble det også forklart at forslagene til forbedringer ikke vil bli vedtatt. La meg sitere fra Fremskrittspartiets notat:

«Sannsynligheten for at dette forslaget blir nedstemt, er relativt stor, men da har vi vist at vi tar landets pensjonister på alvor, og sørget for at ansvaret for tapet til pensjonistene ligger hos de partiene som sto bak pensjonsforliket.»

Et sânt spill tar ikke landets pensjonister på alvor. Politikken, trygdeoppgjøret, pensjonene til folk gjøres om til et politisk spill der hovedpoenget til Fremskrittspartiet er egen oppslutning, ikke pensjonene til folk. Fremskrittspartiets folk på Stortinget klarer med Fremskrittspartiets folk i regjering at de skal kjøre et planlagt dobbeltspill.

Mitt spørsmål til finansministeren er: Var hun kjent med at Fremskrittspartiet på Stortinget hadde klarert med Fremskrittspartiet i regjering at man skulle legge inn mer penger i trygdeoppgjøret her på Stortinget enn det Fremskrittspartiets statsråd og regjeringen foreslo?

Statsråd Siv Jensen [10:35:37]: Jeg kan forsikre representanten Slagsvold Vedum om at trygdeoppgjørene er viktige, også for denne regjeringen. Men jeg kan kanskje da minne Slagsvold Vedum om at reglene for trygdeoppgjøret er lovbestemt gjennom et bredt forlik i Stortinget som alle partiene bortsett fra Fremskrittspartiet sto bak. Det må altså derfor en lovendring til før man eventuelt kan endre reglene.

Det denne regjeringen har tatt initiativ til, er å gjennomgå prinsippene for den årlige reguleringen av pensjoner, og hele formålet med å gjennomgå de prinsippene er å unngå en utvikling over flere år hvor pensjonistene risikerer å få redusert kjøpekraft som følge av moderate lønnsoppgjør. Det at vi har et moderat lønnsoppgjør i år, er bra for konkurransekraften til norsk næringsliv. Men en konsekvens av det pensjonsforliket som de andre partiene her på Stortinget inngikk i 2011, er at det kan bli en langsiktig konsekvens for pensjonistene med redusert kjøpekraft.

Det har denne regjeringen tatt på alvor. Derfor har vi invitert til samtaler med alle de parlamentariske lederne på Stortinget for å bidra til at vi ikke får en slik utvikling over tid. Jeg mener det er et godt initiativ. Jeg mener det er et initiativ som tar pensjonistene på alvor, og jeg håper at det er et initiativ som Senterpartiet støtter, til tross for at de er med på det pensjonsforliket som Stortinget har vedtatt.

Så ber representanten meg om å referere fra interne drøftelser i Fremskrittspartiets stortingsgruppe. Det har jeg ikke tenkt å begynne med. Partilederen i Fremskrittspartiet gjør ikke det, verken fra Stortingets talerstol eller i andre fora. Er det noe representanten Slagsvold Vedum lurer på hva gjelder Fremskrittspartiets stortingsgruppe, synes jeg han skal gå og snakke med sine kollegaer her i salen.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:37:34]: Jeg forstår at Fremskrittspartiets leder og landets finansminister prøver så godt som mulig ikke å svare på spørsmålet jeg stilte, for svaret er vel ganske ubehagelig. Enten svaret er ja – finansministeren kjente til det planlagte dobbeltspillet – eller svaret er nei, sier finansministeren at hun ikke har kontroll og oversikt over hva egne folk i eget departement gjør, og hva hennes egen stortingsgruppe gjør. Altså: Ja, jeg kjenner til det planlagte dobbeltspillet selv om jeg er nestsjef i regjering, eller: Nei, jeg har ingen kontroll over hva min egen gruppe og mine egne statsråder gjør.

Så jeg gjentar spørsmålet: Var hun kjent med at Fremskrittspartiet i regjering hadde klarert med folkene i Stortinget at man skulle legge mer penger inn i trygdeoppgjøret her på Stortinget enn det Fremskrittspartiets statsråder og regjeringen foreslo?

Det er et enkelt spørsmål: Kjente statsråden til det, eller kjente hun ikke til det?

Statsråd Siv Jensen [10:38:38]: Jeg synes ikke dette er det minste ubehagelig. Jeg er snarere tvert imot svært godt fornøyd med at denne regjeringen har tatt et initiativ for å gjennomgå prinsippene som ligger til grunn i pensjonsforliket. Det betyr, i den situasjonen vi nå er, et moderat lønnsoppgjør i bunnen – som er bra for konkurransekraften til norsk næringsliv. Men det har den konsekvens for alle landets pensjonister at de får redusert kjøpekraft over tid. Det at vi har tatt det initiativet og gått i dialog med de andre partiene på Stortinget for å se på hvordan vi kan rette opp dette, er bra. Jeg håper at det også betyr at vi får et flertall i Stortinget bak et sånt initiativ, nettopp for å sikre at pensjonistene for fremtiden får en bedre kjøpekraftsutvikling enn de vil risikere hvis vi får flere år fremover med moderate lønnsoppgjør.

Presidenten: Det blir åpnet for oppfølgingsspørsmål – først Marit Arnstad.

Marit Arnstad (Sp) [10:39:43]: Uansett om finansministeren og partilederen visste eller ikke visste, er det ikke noe vakkert syn når et av regjeringspartienes stortingsgruppe med åpne øyne velger å svikte sin egen regjering og gjennom et spekulativt spill prøver å villedе både velgerne og pensjonistene.

«Et skamløst dobbeltspill», skrev Aftenposten i sin kommentar. Og et dobbeltspill er det når partiet står for én ting i regjering og noe helt annet i Stortinget. Det spekuleres helt bevisst i å framstå som et regjerings-FrP og et stortings-FrP. Det vil være den typen manøver som ikke lurer noen i lengden.

Fortsatt er det mulighet til å gjøre endringer hvis Fremskrittspartiet mener dette alvorlig. Fortsatt er ikke proposisjonen lagt fram, og det er mulig for Fremskrittspartiet å gjøre endringer i proposisjonen som legges fram fredag. Det hadde også vært mulig for Fremskrittspartiet å ta dissens i regjering, noe en av og til gjør når en er dypt uenig i det som foreslås. Hvorfor valgte ikke Fremskrittspartiet å ta dissens i denne saken?

Statsråd Siv Jensen [10:40:49]: Jeg vil bare ta avstand fra påstanden om at dette er et spekulativt spill. Det har vært kjent gjennom alle år at Fremskrittspartiet både i opposisjon og i posisjon har et ekte engasjement knyttet til landets pensjonister. Det er nettopp derfor vi i en situasjon hvor vi regjerer på bakgrunn av et pensjonsforlik Fremskrittspartiet ikke har sluttet seg til – men akseptert som en forutsetning for å sitte i regjering – har tatt et initiativ fra regjeringens side og gått i dialog med de andre partiene på Stortinget for å se på hvordan vi for fremtiden kan sikre at kjøpekraftsutviklingen for pensjonistene blir bedre enn den vil komme til å bli hvis det fortsetter i en tid med moderate lønnsoppgjør. Jeg mener det er et viktig signal til landets pensjonister, og jeg håper at det er en problemstilling som også Senterpartiet tar på alvor – Senterpartiet var tross alt med på det pensjonsforliket Fremskrittspartiet ikke var med på.

Presidenten: Truls Wickholm – til oppfølgingsspørsmål.

Truls Wickholm (A) [10:42:00]: Dette svekker tilliten til hele systemet, og Slagsvold Vedum beskriver det godt. Statsråden sitter i forhandlinger med pensjonistene. Samtidig beregner departementet på vegne av Fremskrittspartiets stortingsgruppe hvordan de kan overby egen regjering. Notatet beregnes, skrives og leveres til Fremskrittspartiets stortingsgruppe. Er det sånn at det går ingen melding til finansministeren, til partilederen fra statssekretær eller politiske rådgivere i Arbeidsdepartementet? Er hun virkelig ikke kjent med dette? – Jeg har vanskelig for å tro det.

Det er ikke bare opposisjonen som synes dette er oppsiktsvekkende. Arve Kambe sier: Jeg trodde Sundvolden-erklæringen gjaldt. Trond Helleland sier: Jeg håper dette aldri skjer igjen. Men her står finansministeren og mer eller mindre forsvarer det som har skjedd. Kan hun endelig bekrefte eller avkrefte at hun og hennes parti har vært med på et dobbeltspill i regjering og storting?

Statsråd Siv Jensen [10:43:04]: Jeg mener overhodet ikke at dette svekker tilliten til systemet – snarere tvert imot. Det er slik at det systemet vi har, er regulert ved lov av Stortinget, og det er også slik at når regjeringen har tatt det initiativet regjeringen har tatt, er det basert på en erkjennelse av at noen av forutsetningene i pensjonsforliket kan by på utfordringer over tid for landets pensjonister gjennom redusert kjøpekraftsutvikling ved flere år med moderate lønnsoppgjør. Det er et faktum. Det at regjeringen nå har tatt et initiativ til å diskutere den problemstillingen med samtlige partier på Stortinget, mener jeg er bra, for det kan bety at vi for fremtiden kan sørge for et system som sikrer en god kjøpekraftsutvikling også for landets pensjonister, selv om vi skulle få flere år med moderate lønnsoppgjør. Jeg antar at det også er en problemstilling Arbeiderpartiet burde være opptatt av.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:44:11]: Det kan jo være litt krevende å vite hvilke signaler en skal forholde seg til, men jeg er enig med statsråden i at det er noe som er fastsatt i lov av Stortinget, og at det ligger til grunn. Og så ser vi at det tas et initiativ for å se på om det neste år eventuelt kan tilbakebetales noe for den vel femtilappen i måneden i snitt som det kan se ut som om pensjonistene får i mindre kjøpekraft for inneværende år. Det er en diskusjon som vi alle er interessert i å ta.

Men når finansministeren er så tydelig på de ulike anslagene og kanskje også særlig som fremskrittspartileder, er det vel også gjort noen analyser eller kalkyler på framtidens utsikter når det refereres til at det kan bli flere år på rad med redusert kjøpekraft, og eventuelt hva det vil ha av provenykostnad. For jeg regner med at pensjonsreformen, som legger opp til kraftige innsparinger for de kommende generasjonene – altså lavere pensjon hvis en ikke jobber veldig mye lenger – vel også blir et nullsluttspill, som finansministeren er særlig opptatt av.

Statsråd Siv Jensen [10:45:18]: Jeg er ikke helt sikker på om jeg forsto spørsmålet til representanten Ropstad. Men la meg gjenta det jeg har sagt flere ganger nå, gitt en situasjon hvor vi får flere år med moderate lønnsoppgjør, og det kan meget vel hende med tanke på den omstillingen norsk økonomi står oppe i. Vi vet at årets oppgjør har betydning for konkurransekraften til store deler av norsk næringsliv. Men en konsekvens av det er at kjøpekraftsutviklingen for pensjonistene blir svekket. Det er lovregulert gjennom pensjonsforliket. Hvis denne utviklingen fortsetter, vil det i realiteten bety en noe mer krevende økonomisk situasjon for en del av landets pensjonister fremover. Derfor har regjeringen tatt dette initiativet – fordi vi mener det er rimelig at også pensjonistene har en kjøpekraftsutvikling som gjør at de kan ha orden i egen økonomi.

Presidenten: Sveinung Rotevatn – til oppfølgingsspørsmål.

Sveinung Rotevatn (V) [10:46:31]: Til grunn for denne regjeringa sin eksistens ligg samarbeidsavtalen og Sundvolden-erklæringa, der stortingsgruppa til Framstegspartiet har godkjent å styre på grunnlag av pensjonsforliket. At ein no på si eiga nettside varslar at det er «uaktuelt», er noko eg håpar finansministeren ser på som ein pikant situasjon.

Men eg skal gå litt meir konkret til verks. Forslaget som stortingsgruppa til Framstegspartiet har varsla, inneber ein auke i kostnadene på 276 mill. kr. Mitt første spørsmål til finansministeren er kvar i satsingane til regjeringa ein meiner ein bør kutte for å finne plass til den nye satsinga frå stortingsgruppa til Framstegspartiet. Det andre spørsmålet mitt er: No er det forseinka, men regjeringa vil måtte kome med ei tilråding til årets trygdeoppgjør. Vil finansministeren tilrå at Stortinget følgjer tilrådinga frå regjeringa eller forslaget frå Framstegspartiets stortingsgruppe?

Statsråd Siv Jensen [10:47:28]: Det er helt riktig at grunnlaget for denne regjeringen er nedfelt både i samarbeidsavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og i Sundvolden-erklæringen, som er regjeringens styringsverktøy. Da sluttet Fremskrittspartiets organer seg til at vi skulle regjere basert på det pensjonsforliket vi ikke var en del av tilbake i 2011. Det initiativet regjeringen har tatt i sakens anledning, er å utfordre Stortinget – invitere Stortinget – til en diskusjon om hvilke konsekvenser det vil få på sikt hvis vi får flere år med moderate lønnsoppgjør, noe som vil få det utslag at pensjonistene vil oppleve redusert kjøpekraft.

Jeg mener det er bra at Fremskrittspartiet har et ærlig og ekte engasjement for landets pensjonister. Det skal vi fortsette å ha. Men det er hevet over tvil hva som er regjeringens styringsgrunnlag, og det har Fremskrittspartiets organer sluttet seg til.

Presidenten: Karin Andersen – til oppfølgingsspørsmål.

Karin Andersen (SV) [10:48:39]: Jeg tror ikke pensjonistene er spesielt imponert over den øvelsen vi ser her nå. Det er på det rene at regjeringen visste at dette utslaget kom, da de satt i trygdeforhandlingene. Det regjeringen da gjorde, var å framforhandle på grunnlag av det regelverket som var, og så komme til Stortinget og si at kanskje kan vi gjøre noe til neste år. Hva i all verden er grunnen til at Fremskrittspartiets statsråd og regjeringen ikke kom til Stortinget og sa at her er det et utslag som vi tror ingen egentlig vil akseptere? For jeg tror ikke det er noen som egentlig mener at det er riktig at pensjonistene skal gå ned i ytelse. Men det gjorde ikke regjeringen.

Jeg har lyst til å spørre finansministeren: Hvis regjeringen hadde kommet til Stortinget nå og sagt at her er det en virkning vi ikke vil ha, vi vil legge fram et lovforslag for å sikre at ingen pensjonister går ned i lønn – hvilke partier tror finansministeren ville sagt nei til et slikt forslag?

Statsråd Siv Jensen [10:49:48]: Det er vanskelig for meg å svare på, all den tid samtlige partier bortsett fra Fremskrittspartiet står bak pensjonsforliket, inkludert SV. Det er altså slik at når vi nå for første gang oppdager at et moderat lønnsoppgjør kan få den konsekvens over tid at pensjonistene får redusert kjøpekraft, mener jeg vi skal gjøre noe med det. Det initiativet har denne regjeringen tatt – denne regjeringen, ikke den regjeringen SV var en del av. Vi har tatt det initiativet fordi vi mener at det er viktig, og jeg håper at også SV vil slutte seg til at vi kan se på disse kriteriene, slik at vi sikrer at også pensjonistene får en god kjøpekraftsutvikling til tross for moderate lønnsoppgjør fremover.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Iselin Nybø (V) [10:50:45]: Mitt spørsmål går til kunnskapsministeren.

I Bydel Gamle Oslo er det to skoler, Tøyen og Vahl, som ligger i ca. 500 meters avstand til hverandre. De har noenlunde samme type elever og samme type foreldre-

re – skolene er ganske like. Men på Vahl skole går 43 pst. av elevene i SFO, mens alle førsteklasingene på Tøyen går i SFO. Det viser oss at det er et viktig tilbud, det har potensial, og prisen på tilbudet har noe å si for om en får alle elevene med i SFO-tilbudet.

Hvis vi ser på landet som helhet, har SFO ganske store utfordringer. Og mange av tilbakemeldingene vi får, er at det er til dels ganske store forskjeller i kvaliteten på det tilbudet som gis på de ulike SFO-ene. Mange reagerer også litt på at det er forholdsvis dyrt å gå på SFO – i alle fall hvis de kommer fra barnehage med makspris, som er et hel-dagstilbud, og så over til SFO til nesten samme pris, eller kanskje til og med dyrere, for mange færre timer.

Mange foreldre synes de lever i en tidsklemme: Barna har en hel dag på skolen, og så har de mange ting som skal gjøres etterpå. Mulighetsrommet vi har innenfor SFO, gjør at vi kunne lagt inn fysisk aktivitet, leksehjelp, kulturskole og oppfølging for dem som måtte trenge det.

Høyres Kristin Vinje har denne uken hatt et utspill om gratis SFO og gratis barnehage. Dessverre har den debatten i stor grad handlet om å være for eller imot barnetrygden. Det er klart at gratis SFO har en pris, men jeg skulle ønske at statsråden kunne sagt noe om det mulighetsrommet vi hadde hatt til kunnskapsutvikling hvis vi hadde fått på plass gratis SFO for alle.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:52:48]: Det var vel økonomen Milton Friedman som sa: «There's no such thing as a free lunch», altså at det ikke finnes noe som heter gratis lunsj. Det er her verdt å minne om at «gratis» – som sagt – er skattefinansiert. Det er en omprioritering av ressursene vi tar inn fra borgerne gjennom skatt.

Når det er sagt, så er det store forskjeller i SFO. Det er store forskjeller i pris – fra null kroner i noen kommuner til over 2 500 kr i andre kommuner. Det er nok også store forskjeller i innhold. Oslo har en aktivitetsskole, AKS, hvor de forsøker å gjøre nettopp en del av det representanten Nybø peker på: legge inn leksehjelp – som vi for øvrig har, og som er betalt fra statens side – og aktiviteter, så de forsøker å ha det mer organisert. Andre har det ikke – de har det mer som skolefritidsordning, med noen voksne som passer på, men ikke noe særlig mer aktivitet enn det.

Jeg mener at SFO fortsatt skal være kommunenes ansvar. Jeg er positiv til at kommunene ser på hvordan de kan gjøre SFO bedre, hvordan tilbudet kan styrke og bygge opp under den læringen som skjer på skolen, og at man kanskje kan få flere fritidsaktiviteter og frivillige lag og organisasjoner inn i tilbudet. Alt det er jeg positiv til. Men de viktigste skolesatsingene for denne regjeringen er ikke å viske ut skillet mellom det som er skoledag, og det som er skolefritidsordning. Våre viktigste skolesatsinger er satsing på læreren, satsing på kunnskapsskolen og realfagsstrategi. Og her er det så store behov i den vanlige skolen, innenfor de vanlige timene, i alle fag – fra kunst og håndverk til matematikk – at jeg mener at vi ikke skal ha en stor og massiv satsing på SFO før vi har løst de utfordringene vi har innenfor den vanlige skolehverdagen. Det betyr ikke at SFO ikke bør bli bedre i en del kommuner. Det

betyr heller ikke at skoledagen ikke kan bli lengre, men da må det være fag, kunnskap og kvalifiserte lærere som er ledestjernene.

Iselin Nybø (V) [10:54:49]: Jeg forstår kunnskapsministeren dit hen at når det gjelder kunnskapssatsing, er det i dagens skolehverdag vi først og fremst skal gjøre det, men det å få en gratis SFO i tillegg til alt det faglige en kan fylle SFO-tiden med, vil jo også gjøre at en kan tenke litt nytt rundt barns og foreldres hverdag og disponering av tid. Det har skjedd en utvikling. Da jeg var liten, var det veldig få i min klasse – jeg tror det var én elev – som brukte SFO. Vi andre gikk hjem. Men i dag er det et mye vanligere tilbud, og mange flere ønsker å benytte seg av det tilbudet. Hverdagen til folk er også annerledes. Noe av den tilbakemeldingen vi får, er at vi trenger å tilpasse det offentlige systemet til den hverdagen som folk har, og til de utfordringene som de har.

Jeg synes det er positivt at Høyre, ved Kristin Vinje, nå løfter den debatten, som gjør at vi kan få en debatt om hvordan vi skal innrette de offentlige tilbudene. Og selv om kunnskapsministeren vil satse på kunnskapen i skolen – er kunnskapsministeren med på den diskusjonen om hvordan vi skal organisere barns og foreldres hverdag?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:55:58]: For å sitere finansministeren: Jeg synes overhodet ikke det er ukomfortabelt at denne diskusjonen kommer. Jeg synes det er en spennende diskusjon også. Foreldrenes hverdag i dag er annerledes enn den var for relativt kort tid siden, f.eks. da representanten Nybø og undertegnede gikk på skolen. Det stiller også andre krav til f.eks. skolefritidsordningen. SFO oppleves for mange foreldre som et relativt kostbart tilbud, særlig hvis man har flere barn, og man ønsker seg da høy kvalitet tilbake.

Når det er sagt, mener jeg at skolen selvfølgelig må skule til det som skjer i familielivet til folk, at flere har begge foreldrene ute i jobb, og at mange er i tidsklemma. Men skolens viktigste oppdrag er ikke å bidra til å redusere tidsklemma hjemme. Skolens viktigste oppdrag er å lære barna det de trenger. Mine viktigste satsinger kommer fortsatt til å være skoledag, fag og lærere, selv om jeg gjerne blir med på en diskusjon om SFO.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Trine Skei Grande.

Trine Skei Grande (V) [10:57:22]: En av skolens viktigste oppgaver er å utligne sosiale forskjeller og gi alle barn like muligheter, uansett start, så jeg har lyst å følge opp med å stille et spørsmål til barneministeren, som har ansvaret for å bekjempe barnefattigdom og sørge for at vi får et samfunn med like muligheter for alle barn.

I Kristin Vinjes forslag var det også et forslag om å kutte barnetrygden – én av de tingene som virkelig betyr noe for de familiene som har skikkelig dårlig råd. Dette handler også om at gratis barnehage og gratis SFO ville gitt en stor mulighet til de familiene som i dag har dårlig råd,

og som kanskje trenger de plassene aller, aller mest. Så jeg vil at statsråden først skal forsikre oss om at de ikke skal ta barnetrygden fra de aller fattigste, og dernest at vi må se på barnehage og SFO også som en viktig del av kampen mot fattigdom og kampen for at alle barn skal ha en lik start i livet.

Statsråd Solveig Horne [10:58:27]: Jeg er veldig glad for at jeg kan forsikre representanten Skei Grande om at vi kommer til å ha gode velferdsordninger for barnefamilie-ene også i framtida. Det er viktig at vi har gode velferdsordninger som sikrer familier. Det er spesielt viktig at vi har et sikkerhetsnett for de familiene som faller utenfor.

Jeg er veldig glad for at regjeringen, sammen med samarbeidspartiene, nå har fremmet en strategi mot barnefattigdom. I den forbindelse skal vi sette ned et utvalg som skal se på alle velferdsordninger som omfatter familiene, deriblant også barnetrygden. Det er et utvalg som regjeringen nå er i ferd med å nedsette.

Jeg er enig med representanten i at både barnehage og aktivitetsskole er viktig for spesielt dem med minoritetsbakgrunn. Og det opplegget med aktivitetsskole som er på Mortensrud skole, viser at det er en økning i deltakelsen på aktivitetsskolen. Det er noe som skal følgeevalueres.

Presidenten: Geir Jørgen Bekkevold – til oppfølgings-spørsmål.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:59:40]: Jeg benytter også anledningen til å stille spørsmål til barne- og likestillingsministeren, for jeg må si at når det gjelder det forslaget som representanten Kristin Vinje har tatt til orde for, er det ganske overraskende for Kristelig Folkeparti at Høyre vurderer å styre familiens økonomi ved å fjerne barnetrygden og setter som forutsetning at barnet må gå i barnehage eller SFO for å få disse midlene. Det er veldig styrende og egentlig det motsatte av valgfrihet.

Det er også veldig radikalt eventuelt å fjerne barnetrygden, som har vært en ordning i 70 år. Man bør tenke seg nøye om før man fjerner en slik universell ordning som er så viktig for så mange. Det har også blitt pekt på den utjevne effekten den har, og hvor viktig den er i et fattigdomsperspektiv.

Det kunne vært interessant å høre hva barne- og likestillingsministeren fra Fremskrittspartiet synes om dette forslaget.

Statsråd Solveig Horne [11:00:44]: Jeg er veldig glad for at vi kan ha politiske diskusjoner i Norge der partiene kan ha en debatt om ny politikk. Det ser jeg at det er flere partier som har brukt det siste året på, og nå er det Høyre som har løftet nye tanker.

Det som er viktig å få på plass, er at barnetrygda har vært en universell ordning som vi har hatt siden tidlig på 1970-tallet. Den har ikke vært økt siden 1996, og det er kun Fremskrittspartiet som foreslår – nå ser jeg at SV foreslår det samme – å prisjustere barnetrygda. Det er det ingen andre partier som har tatt til orde for. Derfor er jeg veldig glad for at vi nå setter ned et utvalg som skal

se på alle velferdsordningene til småbarnsfamiliene, deriblant barnetrygda. Det har ikke vært en gjennomgang av barnetrygda på 20 år, og mye har skjedd med familiene på de 20 årene. Derfor er det viktig at vi går igjennom de velferdsordningene vi har, for å sikre at familiene har gode velferdsordninger.

Presidenten: Anne Tingelstad Wøien – til oppfølgings-spørsmål.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [11:01:48]: Jeg ønsker å stille spørsmålet til kunnskapsministeren.

Jeg har forstått det sånn at dette foreløpig er politikkutvikling, som statsråden tidligere påpekte – fra et utvalg i Høyre. Det er alltid interessant å diskutere ny politikk, sjøl om barnetrygden har vært en gammel og universell ordning. Men i likhet med Kristelig Folkeparti syns nok også vi i Senterpartiet at dette er litt nye takter fra Høyre, for som Senterpartiet har også Høyre vært opptatt av valgfrihet for familien. Samtidig vet vi at utgiftene til barn fra ti år og oppover, i tenåra, også er veldig krevende for veldig mange familier. Så vil jeg gjerne spørre statsråden om han mener at det er riktig at det er barn fra 10 til 18 år som skal måtte betale for å finansiere innføring av obligatorisk barnehage og SFO for alle små barn, noe som Høyre tidligere har vært imot. Og jeg sier «obligatorisk» fordi det vil bli en tvunget styring mot barnehage.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:03:03]: Obligatorisk blir det da ikke. Jeg er ikke enig i forslaget. Jeg mener at det er veldig gode argumenter for å gjøre som regjeringen og samarbeidspartiene har gjort: å senke prisen for dem som trenger barnehage aller mest. Jeg er mer enn gjerne åpen for en diskusjon om SFO. Jeg mener også at det er relevant å ta en diskusjon om barnetrygden. Fordi barnetrygden har stått stille i så mange år, er det så fryktelig dyrt å øke barnetrygden for alle, og den betyr lite for familier med grei økonomi, men veldig mye for dem med dårlig økonomi. Men den er ikke veldig målrettet, den er rett og slett for lav for dem som trenger den mest.

Jeg mener at det er to ulemper med forslaget. Det ene er at det å innføre såkalt gratis barnehage og såkalt gratis SFO først og fremst vil være en støtte til foreldre som har grei økonomi, det er ikke en målrettet satsing mot fattigdom.

Det andre er at hvis man da samtidig tar bort barnetrygden, tar man bort en av de inntektene som forsørgere med dårlig råd faktisk har å disponere.

Presidenten: Øystein Langholm Hansen – til oppfølgings-spørsmål.

Øystein Langholm Hansen (A) [11:04:16]: Representanten Nybø stiller et interessant spørsmål. Arbeiderpartiet er også opptatt av at det er høy deltagelse og lav pris både i SFO og i barnehagene. Men det underer oss at regjeringspartiet Høyres kunnskapsutvalg vurderer tiltak som fri barnehage på bekostning av barnetrygden samme måneden som regjeringen foreslår en økning

i takstene for barnehage for familier med inntekt over 476 000 kr.

Jeg vil gjerne spørre kunnskapsministeren: Hva er det som gjør at en inntekt på 476 000 kr, som vel ikke kvalifiserer til å omtales som en høy inntekt, kvalifiserer til en høyere betaling for barnehage?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:05:14]: Den viktigste grunnen er jo at hvis man skal ha lavere betaling for dem som har aller dårligst råd, må man sette grensen et sted. Det er riktig at maksprisen øker for andre, men det betyr altså at reelt sett, hvis man tar høyde for inflasjon og prisstigning, så er barnehageprisen tilbake der den var i 2011, så noen spesielt dramatisk økning tror jeg ikke man kan si at det er.

Det burde heller ikke overraske Arbeiderpartiet at det diskuteres høyt f.eks. hva man skal bruke barnetrygden til. Det er ikke mange måneder siden et utvalg i Arbeiderpartiet foreslo å bruke barnetrygden til å finansiere skolemat. Nå endte jo Arbeiderpartiet – eller «Det nye Arbeiderpartiet», som jo nå ikke er så opptatt av at politikken skal henge sammen, og hva man har av inntekter og utgifter lenger – opp med å vedta begge deler, man skal både ha skolemat og beholde barnetrygden, altså et ufinansiert løfte. Det går for øvrig inn i mye av Arbeiderpartiets skolepolitikk, hvor politikken handler veldig lite om skole, og veldig mye om mye annet.

Presidenten: Torgeir Knag Fylkesnes – til oppfølgingsspørsmål.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:06:26]: Eg stussar litt over statsrådens standpunkt, at regjeringa ikkje ønskjer å gjere noko med SFO før ein har løyst utfordringane i skulen. Det er eigentleg ei rekkjefølgjeavgjerd som eg synest er veldig merkeleg. Lat oss f.eks. førestille oss at samferdselsministeren ikkje vil løyse utfordringane på vegane før ein har løyst utfordringane på jernbane, eller at justisministeren ikkje vil ta tak i samfunnsberedskapen før ein har tatt tak i utfordringane med flyktningar. Det er absurd at regjeringa har sett SFO «på kjøla», at ein ikkje ønskjer å gjere noko med dette – Gud veit kor langt fram i tid.

For SVs del ønskjer vi ein rammeplan for SFO, slik at det er avgrensingar. Vi vil sikre eit innhald, eit omfang og ein pris som er for alle. Vi ønskjer også å utvide skuledagen, noko som også vil ete av SFO-tida.

Mitt spørsmål er: Vil ikkje regjeringa ta noka som helst form for initiativ overfor SFO i denne perioden?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:07:30]: Jeg skal ikke utelukke at det kan komme initiativer rundt SFO, men jeg mener at i hovedsak er det dagens ordning, hvor kommunene har et stort ansvar for skolefritidsordningen. Det betyr at det er lokale forskjeller – det er forskjell fra kommune til kommune. Noen kommuner er veldig gode, andre har mer et lavterskeltilbud, i hvert fall på innholdssiden. Jeg mener at det er utgangspunktet for SFO.

Så er det riktig at det er en uenighet. Og det er ikke bare en uenighet som har sitt opphav i at man må prioritere

ressurser, uenigheten ligger rett og slett i: Hva er det store løftet vi trenger i Skole-Norge?

SVs store plan er jo at det store løftet skal handle om nesten alt annet enn innhold i skolen – alt annet enn kunnskapsskolen. Det handler om skolemat, det handler om skolefritidsordning, det handler om en lengre skoledag, der man ikke kan garantere en lengre skoledag med kvalifiserte lærere, men snarere en slags halvveisskole som utvisker forskjellen mellom kunnskapsskolen – timene, fagene, lærerne – og det andre. Min prioritering er på det første, SVs prioritering er på det andre.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:08:51]: Mitt spørsmål er til finansministeren. Hvorfor mener regjeringen det er riktig å gi økt kjøpekraft til millionærer og mindre kjøpekraft til alderspensjonister og tusenvis av uføre?

Statsråd Siv Jensen [11:09:17]: Jeg er ikke helt sikker på om jeg forstår det spørsmålet. Denne regjeringen har helt siden den tiltrådte, vært opptatt av å redusere det samlede skatte- og avgiftstrykket i Norge. Så langt har vi redusert skatter og avgifter med 12,5 mrd. kr. Det er først og fremst viktig fordi det styrker næringslivets evne til å omstille seg i en krevende tid, og det er det viktigste grunnlaget vi har for å skape nye arbeidsplasser – det som tross alt er det aller, aller, aller viktigste for de aller fleste av oss, nemlig en trygg jobb å gå til.

I tillegg er det selvfølgelig sånn at vi kan styrke kjøpekraftsutviklingen for veldig mange gjennom en del avgiftsreduksjoner, som denne regjeringen har gjennomført mange av siden vi tiltrådte.

Snorre Serigstad Valen (SV) [11:10:08]: At finansministeren skryter av 12,5 mrd. kr i skattekutt, understreker jo hvorfor jeg stilte dette spørsmålet, for det aller meste av de pengene går til velbemidlede, rike enkeltpersoner og en del velbemidlede pensjonister. Men for resten av pensjonistene, og for tusenvis av uføre, er det verre. Det er mange uføre som taper mer enn 6 000 kr i året, f.eks., uten at de får noen kompensasjon fra regjeringen.

Jeg tror jeg må gjenta spørsmålet mitt, for det faktisk gjenstår at finansministeren har godkjent en politikk, og gjennomfører en politikk, der rike mennesker får økt kjøpekraft, og der pensjonister og uføre får dårligere kjøpekraft. Så hvorfor synes regjeringen det er riktig å gi økt kjøpekraft til millionærer og mindre kjøpekraft til alderspensjonister og tusenvis av uføre?

Statsråd Siv Jensen [11:10:59]: Jeg er ikke overrasket over at SV fortsatt er mot å gjøre lettelser i formuesskatten. Fremskrittspartiet og Høyre gikk til valg på å redusere den særnorske formuesskatten fordi det er en særnorsk skatt på kapital, som ikke er på utenlandsk kapital som investeres i Norge. Den forskjellsbehandlingen er ikke bra, særlig i den situasjonen vi nå står i, hvor det er avgjørende viktig at vi legger til rette for at også norskeid kapital investerer i nye norske arbeidsplasser.

Så har jeg lyst til å minne representanten Serigstad Valen på at den uførereformen han selv refererer til, ble vedtatt under den forrige regjeringen uten overgangsordninger. Da denne regjeringen skulle implementere og gjennomføre det vedtaket som ble gjort fra Stortingets side i 2011, oppdaget vi at det var skjevheter i ordningen som vi var nødt til å gjøre noe med. Derfor la vi også frem ordningen sammen med en overgangsordning som ville lette situasjonen for mange. I tillegg har vi nå i revidert budsjett justert dette slik at flere vil komme bedre ut med en ytterligere forbedring av overgangsordningene.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Karin Andersen.

Karin Andersen (SV) [11:12:22]: Det er ikke bare pensjonistene som opplever kutt med denne regjeringen, det gjør også f.eks. enslige forsørgere. Det er kanskje ikke så rart når Fremskrittspartiet sitter i regjering.

Mange av disse enslige forsørgerne har en veldig stor risiko for å ende i fattigdom. Derfor har vi hatt overgangsstonaden, og den har virket godt. Fafo har undersøkt den, og den er arbeidslinja så det suser – folk kan kvalifisere seg og får en lønn de kan forsørge seg og ungene på. Men hva gjør regjeringen? Jo, nå er det altså andre gang man foreslår store kutt i denne ordningen, og samme uke som regjeringen la fram en satsing mot økt barnefattigdom, la de altså fram kutt i overgangsstonaden til enslige forsørgere på 250 mill. kr. Da vet vi at færre vil komme i jobb.

Hvordan kan regjeringen gjennomføre et slikt kutt når de vet at det fører til mer barnefattigdom?

Statsråd Siv Jensen [11:13:26]: Jeg er svært godt fornøyd med at denne regjeringen har lagt frem en handlingsplan for å motvirke barnefattigdom. Det er et offensivt tiltak, et offensivt grep med en lang rekke tiltak – målrettede sådanne – for å bidra til at barnefattigdommen i Norge går ned og ikke opp. Denne regjeringen har tross alt hatt en noe mer edruelig tilnærming enn det SV hadde da de skulle avskaffe fattigdommen med et pennestøk. Fullt så enkelt er det ikke, og det tror jeg også SV erkjente i løpet av sine åtte år i regjering.

Men nå har vi altså lagt frem en handlingsplan med en lang rekke omfattende tiltak som kanskje først og fremst er målrettet inn mot dem som opplever det som mest ubehagelig, nemlig barna – barna som i veldig mange situasjoner går i forsvarsposisjon for å dekke til en krevende økonomisk situasjon. Derfor er det viktig at regjeringen styrker budsjettene, derfor er det viktig at vi reduserer skattene, derfor er det viktig at vi ser på treffsikre velferdsordninger.

Presidenten: Truls Wickholm – til oppfølgingsspørsmål.

Truls Wickholm (A) [11:14:39]: Det som representanten Snorre Serigstad Valen spør om her, er jo trygdeoppgjøret. For å gå litt tilbake til forrige spørsmål: Jensen skryter av at hun er stolt over det initiativet hun har tatt,

men her blander Jensen to ting. Én ting er å skryte av at hun har tatt et initiativ for å endre pensjonsreglene ved et framtidig nulloppgjør; noe annet er jo det Fremskrittspartiets stortingsgruppe gjør når de dolker regjeringen i ryggen med sitt forslag om å plusse på rammene her, komme med et eget notat. Og her ser vi det igjen: Fremskrittspartiet taler med to tunger. I denne sal prøver ministeren å gi et inntrykk av at disse to tingene er de samme tingene, hun gir et inntrykk av at parlamentariske ledere er invitert for å diskutere Fremskrittspartiets initiativ, men det er altså to initiativer – ett som dolker regjeringen i ryggen, og ett som tar initiativ til hvordan framtidige oppgjør skal løses.

Statsråd Siv Jensen [11:15:48]: Jeg opplever ikke at Fremskrittspartiet taler med to tunger. Vårt engasjement knyttet til pensjonistene er like ærlig og ekte nå som det var i fjor og året før der. Derfor har vi tatt et initiativ overfor Stortinget for å se på hvordan vi kan styrke kjøpekraftsutviklingen til pensjonistene i en situasjon med mange år med moderat oppgjør, hvis det skulle vise seg å være tilfellet.

Det vi ikke får klarhet i i denne diskusjonen, er hva Arbeiderpartiet mener om saken. Arbeiderpartiet stilte seg jo bak pensjonsforliket tilbake i 2011, og jeg har ennå til gode å høre hva Arbeiderpartiet egentlig mener om en situasjon overfor pensjonistene, hvis det nå skulle vise seg at vi får flere år med moderate lønnsoppgjør.

Vi har tatt et ærlig initiativ. Jeg er veldig glad for at vi har tatt det initiativet, for det viser at vi er klar over situasjonen, og ønsker å gjøre noe med den. Og jeg håper oppriktig at det er en situasjon som også Arbeiderpartiet er klar over, og har til hensikt å bidra til å gjøre noe med.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgingsspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:16:53]: Jeg har merket meg at finansminister Siv Jensen har hatt behov for å si veldig mange ganger at hun er så ærlig, at hun er så ekte, og at det spillet som Fremskrittspartiet har lagt opp til i forbindelse med årets trygdeoppgjør, er et ærlig og ekte engasjement. Finansministeren er jo også nestsjef i regjeringen, og har et stort ansvar, og partileder, og vi har prøvd nå flere ganger å få et ærlig og ekte svar på om finansministeren – og nestsjefen i regjeringen – kjente til det notatet som Fremskrittspartiets stortingsgruppe behandlet en halvtime etter at trygdeoppgjøret var på plass, som var klarert med hennes egen arbeidsminister. Kjente finansministeren til det notatet? Jeg ønsker et ærlig og ekte svar.

Statsråd Siv Jensen [11:17:44]: Finansministeren svarer for Stortinget for regjeringens politikk, og jeg skal gjenta det jeg nå har sagt flere ganger i denne spørretimen: Vi har tatt et initiativ overfor Stortinget for å forhindre en varig utvikling med svekket kjøpekraftsutvikling for pensjonistene, gitt at vi får flere år med moderate lønnsoppgjør. Jeg mener det er et godt initiativ, og jeg håper det er et initiativ som samler bred støtte i Stortinget. Og det er det dette i realiteten handler om – hva slags reguleringer

vi skal ha av de fremtidige trygdeoppgjørene i en situasjon med moderate lønnsoppgjør.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Torstein Tvedt Solberg (A) [11:18:36]: Mitt spørsmål går til finansministeren, så det ble en kort pause.

Jeg kjenner folk og næringslivet på Vestlandet godt. Omstilling er noe vi er gode på. Vi vet hva det dreier seg om. Vi har gjort det før. Jeg har merket meg at finansministeren er glad i å bruke ordet «omstilling». I dag er ikke noe unntak, men det er litt uklart for meg hva hun legger i det ordet.

Når vi i Arbeiderpartiet snakker om omstilling, snakker vi om omstilling som mobiliserer fellesskapet, hvor vi møter nye tider og nye utfordringer sammen. Derfor kommer vi med egne pakker i statsbudsjettet rettet inn mot arbeidsmarkedet og for vekst i hele landet.

Når finansministeren snakker om omstilling, følges det ikke opp med noe tiltak. Det er klassisk thatchersk høyresidepolitikk ikke å ha tro på fellesskapet. Det gjelder visst også her. Beskjeden til over 100 000 arbeidsledige er: Gå hjem og omstill deg selv. For hva gjør egentlig regjeringa? Regjeringas hovedsatsing er skatteuttak til dem som har mest fra før. Selv Finansdepartementet må innrømme at effekten på økonomien uteblir. I revidert forsøker en noe ganske snedig. Først tar en bort permitteringsregelverket. Så gjeninnfører en det gamle permitteringsregelverket og kaller det en satsing. Det er litt som å ta barns lomme penger, så gi dem akkurat det samme og kalle det en økning i lommepengene.

Og ser en videre: Utdanningsministeren var den store taperen i statsbudsjettet. Heldigvis tvang Kristelig Folkeparti og Venstre gjennom en økning. Samferdsel trekkes fram av finansministeren, men nivået er det samme som ble vedtatt av oss. Så jeg vil invitere finansministeren til å gi ordet «omstilling» et innhold. Formuesskatten kommer nederst når bedriftslederne på Vestlandet lister opp sine utfordringer i Vestlandsundersøkelsen. Folk og næringsliv jeg snakker med på Vestlandet, vil heller ha økt lærlingtilskudd, teknologioverføring og innovasjon.

Er statsråden enig i at en heller trenger tiltak som bidrar til omstilling, og ikke ytterligere skatteuttak som ikke har noen dynamisk effekt? Kan finansministeren her og nå sette skatteuttakene på vent til arbeidsledigheten er på vei nedover igjen?

Statsråd Siv Jensen [11:20:41]: Jeg er veldig enig med representanten Tvedt Solberg i at man i norsk næringsliv generelt er veldig god på å omstille seg. Det handler om at de i utfordrende tider klarer å snu virksomheten og ressursene sine rundt og satse i nye og kanskje mer løfterike markeder. Et veldig godt eksempel på det var jo verftsindustrien på 1980-tallet, som mange spådde nord og ned, men som klarte å omstille seg, snu seg rundt, fordi de var snedige og brukte virkemidler til å få det til. Det er det mange andre eksempler på, men da handler det om at vi må bruke en lang kjede av virkemidler for å få det til.

Jeg synes det er synd hvis Arbeiderpartiet nå liksom

skal gå i bresjen for en ideologisk kamp mot skattereduksjoner. Det er mulig at Arbeiderpartiet lytter dårlig når de snakker med bedrifter rundt omkring i landet, men jeg har ennå til gode å høre en eneste bedrift si at de gjerne vil ha skjerpet skatt. Alle bedrifter jeg snakker med, peker på to overordnede virkemidler. Det ene er konkurransedyktige rammebetingelser, derunder lavere skatt. Det andre er økte investeringer til infrastruktur for å få ned kostnadene ved transport av varer rundt omkring i landet og ut i markedene. Begge deler leverer regjeringen på.

Så har jeg også sett at bedriftsledere har blitt bedt om å rangere ulike skattearter etter hvor mye det haster å gjøre noe med de ulike skattene. Det handler om selskapsskatt, det handler om formuesskatt, det handler om det generelle skattetrykket. Men samlet sett er det i hvert fall hevet over tvil at det å ha et konkurransedyktig regelverk for skatt, er medvirkende til om norske bedrifter overlever i konkurransen eller taper den. Det er medvirkende til om de lokaliserer seg i Norge eller utenfor Norge. Det er noe av det mest kritiske vi kan gjøre, hvis vi har som overordnet målsetting å sørge for at det etableres flere nye arbeidsplasser i Norge. Derfor kommer vi til å fortsette med en offensiv skattepolitikk, fordi det kommer norsk næringsliv til gode og derved det norske folk.

Torstein Tvedt Solberg (A) [11:22:47]: Jeg konstaterer at finansministeren sliter med å gi ordet mer innhold enn akkurat skatteuttak. En snakker om kjeden av virkemidler og om verftsindustrien, men glemmer at det var solide verftspakker som sto bak, altså konkrete, solide tiltak. Det eneste tiltaket jeg nå hører finansministeren snakke om, er skatteuttak, skatteuttak og skatteuttak. Det er ingen svar på nye tiltak som næringslivet på Vestlandet kan vente seg, som kan endre dette. Det var kun ett svar. Det var mer skatteuttak.

Men jeg skal prøve en gang til og være litt mer konkret, for jeg hørte tidligere at finansministeren sa at hun bare hadde hørt to krav fra partene i arbeidslivet. På høringen om revidert ble flere krav nevnt, og det som flere ganger ble trukket fram, var å innføre rullerende permitteringsregelverk som vi hadde under finanskrisen. Det er en solidarisk ordning som gjør at færre unge mister jobben, og at flere bedrifter beholder verdifull kompetanse.

Vil finansministeren vurdere å se på noen konkrete tiltak utover skatteuttakene, som rullerende permitteringsregelverk, sånn at ungdomsledigheten ikke kryper over 10 pst.?

Statsråd Siv Jensen [11:23:56]: Som jeg sa i mitt forrige svar, er ikke det eneste svaret skattereduksjoner, men det er et viktig svar, sammen med økte investeringer til infrastruktur, sammen med satsing på forskning og utdanning, sammen med arbeidsmarkedstiltak og en lang rekke andre virkemidler som trygger oss på både kort og lang sikt. Jeg mener vi må klare å gjøre flere ting på en gang. Men det jeg sa i mitt forrige svar, var en referanse til møter ute på den enkelte arbeidsplass rundt omkring i Norge, hvor vi snakker med bedriftsledere i både små og store bedrifter, som peker på behovet for konkurransedyktige

rammebetingelser og for en forsering av investeringene i infrastruktur som de to viktigste virkemidlene.

Så er det sann at partene i arbeidslivet har bedt om to ting i forbindelse med årets reviderte budsjett. Det har regjeringen levert på. Det ene har vært permitteringsreglene. Det andre har vært arbeidsmarkedstiltak. Jeg kan forsikre representanten Tvedt Solberg om at det å ha tett og løpende dialog med partene i arbeidslivet er helt avgjørende. Vi er nødt til å fange opp utviklingen før den skjer slik at vi kan komme med de riktige virkemidlene til riktig tid. For øyeblikket har vi et budsjett godt tilpasset den økonomiske situasjonen.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Else-May Botten.

Else-May Botten (A) [11:25:11]: Regjeringen liker å snakke om omstilling. Det trengs i den situasjonen man står oppe i, spesielt innenfor maritim næring og olje- og energisektoren. Men regjeringen sier også at det er en lenge varslet omstilling, vi må vente og se, det er bra ingeniører bytter beite, og vi må følge situasjonen nøye. Det er et tynt og dårlig svar for dem som lurte på hva regjeringen har tenkt å gjøre.

Næringsministeren sier at man skal være opptatt av hva som blir sagt ute i bedriftene. Da er det lurt å tenke at man har to ører og én munn – kanskje man skal lytte enda mer enn man snakker. Og når man da bare har tynne tråder å komme med, som absolutt ikke blir et slitesterkt rednings-tau, tenker jeg at det er viktig å sette seg ned og ha en god dialog med næringen. Hva er det som trengs for å få til den omstillingen vi skal inn i innenfor grønn sektor? Hvis man skal gå fra mer oljerelatert og over til vind – ha båter når det gjelder det – er det viktig hvordan man gjør det. Hvordan skal omstillingen (presidenten klubber) skje, og hvilket ansvar skal regjeringen ta (presidenten klubber igjen) for omstillingen?

Presidenten: Taletiden er ute. Statsråd Siv Jensen – vær så god.

Statsråd Siv Jensen [11:26:20]: Det er helt riktig at regjeringen snakker om omstilling. Det er rett og slett fordi norsk økonomi er midt i den. Det må vi ta på alvor, og det håper jeg også Arbeiderpartiet gjør. Men vi snakker like mye om behovet for trygghet, forutsigbarhet, langsiktighet og konkurransekraft. Det er viktige nøkkelord for et næringsliv som nå går gjennom en omstilling som de har visst ville komme.

Hva skal vi gjøre? Jo, vi må legge til rette for at de som er gründere, som er bedriftseiere, som skaper arbeidsplasser som det norske folk er helt avhengig av, investerer i nye, løfterike næringsvirksomheter. Det er den viktigste jobben regjeringen har.

Derfor klarer vi å gjøre flere ting på én gang. Derfor satser vi på forskning og utvikling og på en lang rekke målrettede næringsstiltak, fordi det er det næringslivet etterspør. Derfor satser vi på kunnskapsutvikling. Derfor satser vi bredt på forskning. Derfor satser vi på samferdsel,

og derfor satser vi også på et konkurransedyktig skattesystem.

Jeg har ennå til gode å høre Arbeiderpartiet gjøre annet enn å svartmale situasjonen. Det vil jeg advare mot.

Presidenten: Vi rekker et oppfølgingsspørsmål til – Pål Farstad, vær så god.

Pål Farstad (V) [11:27:41]: Det spesielle med den økende arbeidsledigheten vi nå ser, er at det er svært mange med høy kompetanse, lang utdannelse, som mister jobben. Det er en ekstra utfordring å få brukt denne kompetansen i det norske arbeidsmarkedet igjen så raskt som mulig. For denne gruppen er det ikke flere tiltaksplasser som først og fremst er svaret, men mulighet til å få brukt kompetansen sin på nye områder eller bruke den til å starte opp nye bedrifter, ny næringsvirksomhet – kort sagt: bidra til det grønne skiftet.

Derfor mener jeg og Venstre at det er to ting som må gjøres. Det ene er å satse stort på FoU og på utvikling i eksisterende norsk næringsliv. Det andre er å legge bedre til rette for at flere kan bli gründere, bli motivert til å bli det og å starte for seg selv. Mitt spørsmål er derfor hva finansministeren vil gjøre for at flere av dem som nå blir ledige, stimuleres til å bruke den kompetansen de har til å starte nye bedrifter, nye virksomheter.

Statsråd Siv Jensen [11:28:48]: Jeg er veldig enig med representanten Farstad i den virkelighetsbeskrivelsen han trekker opp. Det er nettopp dette også vi ser mange steder, at høyt utdannet arbeidskraft mister jobben i olje- og gassrelatert industri, men gudskjelov veldig raskt opplever å bli rekruttert til andre deler av norsk næringsliv, som lenge har etterspurt den type kompetanse, men som ikke har klart å konkurrere om å få den. Dette er veldig bra, for det tyder på at vi har et fleksibelt arbeidsmarked. Det skal vi være veldig glad for – i en omstillings-situasjon som er utfordrende for alle som blir berørt av den.

Så kan vi ikke gi oss med det. Hvis vi skal lykkes i å etablere nye næringsstrukturer og nye satsingsområder for norsk næringsliv fremover, er det avgjørende at noen er villig til å tørre å satse – satse egne sparepenger, satse egen kompetanse, satse egne ideer – for å få dette til. Derfor er det viktig med gode, konkurransedyktige rammebetingelser. Det opplever jeg at vi i de fire samarbeidspartiene snakker godt om ved hver eneste anledning vi har, og det skal vi fortsette å gjøre.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:29:55]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til

den elektroniske spørsmålslisten som er gjort tilgjengelig for representantene.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Abid Q. Raja til samferdselsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 3, fra representanten Rasmus Hansson til kulturministeren, vil bli besvart av helse- og omsorgsministeren på vegne av kulturministeren, som er bortreist.

Spørsmål 4, fra representanten Torgeir Knag Fylkesnes til næringsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 1

Fra representanten Abid Q. Raja til samferdselsministeren:

«Statens vegvesen har bestemt at elbiler ikke får benytte seg av kollektivfeltet mellom Vækerø og Filipstad i rushtiden på grunn av renovering av flere tunneler i Oslo. Lokalpolitikere i både Oslo og Akershus mener at Statens vegvesen burde ha vurdert andre løsninger, for eksempel krav om to eller flere passasjerer i elbiler som skal få bruke kollektivfeltet.

Vil statsråden vurdere andre tiltak som kan sikre fremkommelighet for busser og nødetransport på E18 uten å utestenge elbiler fullstendig fra kollektivfeltet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 2

Liv Signe Navarsete (Sp) [11:30:29]: Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål til samferdsleministeren:

«Avinor si tilråding om å oppretthalde fire flyplassar i Sogn og Fjordane er godt motteken. Men varsla kutt i det regionale flyplassnettet på 100–150 mill. kr årleg gir likevel grunn til uro for framtidig flytilbod. Statsråden sin partikollega, Frank Willy Djuvik, varsla 21. mai i år til NRK Sogn og Fjordane bru mellom Anda og Lote finansiert med flyplassavløysingsmidlar for å leggje ned flyplassen på Sandane.

Arbeider statsråden med å få på plass ei ordning for flyplassavløysingsmidlar, og eventuelt når kjem ho?»

Kenneth Svendsen hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:31:09]: Takk for spørsmålet. Jeg synes det er kjekt å høre at en har tatt godt imot Avinors tilråding om alle de fire flyplassene.

Jeg skulle ønsket at en også så på mulighetene som det medfører, i stedet for stadig å finne nye ting å bekymre seg over. Vi har gjort langt mer enn det skeptikerne trodde. Vi har sikret et godt flytilbud. I tillegg har vi framskyndet en del veiprosjekt i fylket. Det gir muligheter.

I vårt arbeid er vi opptatt av å se helheten i transportsektoren ved å se det som skjer på veiene, opp mot det som skjer på jernbaneskinner, flyplasser og havner. Noen steder har en mange ulike alternativer – andre steder har en få. Men å se det i en helhet er den tilnærmingen vi har, og som jeg er sikker på at også den forrige regjeringen hadde da de jobbet med Nasjonal transportplan.

Vi er opptatt av at vi skal bruke skattebetalernes penger på en best mulig måte og bygge ut infrastrukturen i en sammenheng slik at de som bor i ulike regioner og lokalsamfunn, får en best mulig reise hver dag. Det betyr at hvis vi kan gjøre investeringer i noen former for transport, som gjør at en reduserer behovet for andre, og kommer positivt ut, så er vi villig til å gjøre de vurderingene. Det er også noe en gjorde under den forrige regjeringen, da en gjorde investeringer i Hålogalandsbrua, som nå er under bygging, nettopp fordi en kunne spare driftskostnader på den lokale flyplassen i Narvik.

I Avinors utredning av lufthavnstrukturen for kortbanenettet, som ble lagt fram 20. mai, er tilgjengelighet til alternativ lufthavn et avgjørende kriterium for hvordan den enkelte lufthavn blir vurdert. Som kjent tilrår Avinor å opprettholde alle de 17 lufthavnene som er omfattet av utredningen.

For flere av lufthavnene er årsaken til konklusjonen at veinettet er for dårlig eller for dårlig utbygd til at reisetid til alternativ lufthavn er akseptabel – det er altså for kronglete å komme seg til alternative lufthavner, og da beholder vi den som er. Hvis veistandarden blir bedre, kan det bli aktuelt å se på lufthavnstrukturen. Flere steder i Norge gjør en jo også det, med innspill og engasjement fra næringslivet. Når en ser at en kan få større flyplasser, som flere har tilgang til, får en et bedre tilbud – ikke bare flere avganger ved dagens destinasjoner, men gjerne også flere destinasjoner. Det kan være fornuftig for næringslivet, for lokalsamfunnet generelt og for turisme spesielt.

I tillegg er det viktig at vi ser på hvordan vi drifter de flyplassene som er. Vi har sagt at de skal opprettholdes. Samtidig må vi se om det er mulighet for å spare kostnader, sånn at en gjør dem mer lønnsomme og dermed, med stor sannsynlighet, sikrer dem en enda lengre levetid.

Om en som følge av dette direkte skal sitte og si at en skal ha en flyplassavløsningsordning, der penger går fra Avinor til veier, eller om en gjør det som en del av de totale vurderingene, er noe av det vi må se på når vi jobber med Nasjonal transportplan.

Liv Signe Navarsete (Sp) [11:34:12]: Eg takkar for svaret.

Når ein tidlegare fylkesleiar, som ein må forvente har ganske tett dialog med partiet og partiets tillitsvalde i regjeringsapparatet, går ut såpass tydeleg som Frank Willy Djuvik har gjort i denne saka, må ein vel kanskje òg forvente at det ligg noko meir bak enn berre synsing frå ein tilfeldig lokalpolitikar. Difor vil eg gjerne spørje igjen: Ligg det per i dag nokon som helst planar i statsrådens portefølje om ei flyplassavløysingsordning, til liks med det ein no har gjort med ferjeavløysing? Eg vil gi skryt til statsråden for at han har fått det på plass, for det trur eg er veldig viktig.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:35:13]: Vi tror også at fergeavløsningsordningen er viktig, fordi det betyr at en mange steder, der en i dag bruker store midler fra samfunnet, kan få et bedre tilbud ved å bygge bro, framfor å finansiere ferge inn i evigheten.

Frank Willy Djuvik kjenner jeg for så vidt godt som partifelle. Han har vært veldig offensiv og visjonær med hensyn til hva han mener det er mulig å få til i Sogn og Fjordane, hvis en fikk en bedre infrastruktur totalt sett. En burde se ulike transportformer i sammenheng i stedet for at en beholder én og én vei og én og én flyplass isolert når en ser på pengebruken. Det overrasker ikke meg at han luffer de tankene han har hatt lenge, nemlig om å se på hvordan en får mest mulig igjen for pengene totalt sett. Det betyr ikke at han er en budskapsformidler fra regjeringen eller fra stortingsgruppen, men han er en viktig bidragsyter i den debatten. Som nevnt ser vi på helheten i det vi holder på med. Hvilke virkemidler vi vil bruke for å finansiere de ulike tingene, gjenstår det fortsatt å konkludere på.

Liv Signe Navarsete (Sp) [11:36:20]: Igjen takk for svaret.

I Sogn og Fjordane har det no vorte slik at ein heiser flagget når ein får behalde dei tenestene ein har hatt i mange år. Tidlegare heiste ein flagget og jubla når ein fekk nye tenester og nye tilbod. No har det vorte slik at om me får behalde Fiskeridirektoratet i Måløy, jublar ein, og om ein får behalde flyplassane, jublar ein, sjølv om det skal kuttast betydeleg når det gjeld økonomiske midlar.

Statsråden seier i sitt fyrste svar at ein har framskunda mange vegprosjekt i fylket. Ja, men ein har òg kutta. Blant anna på E16 over Filefjell har ein kutta ganske betydeleg i budsjettet. Loftesnesbrua er ikkje eit framskunda prosjekt. Det er eit prosjekt som har lege i planane ganske lenge. Det same gjeld vel E39 Bjørset–Skei i Jølster.

Kva prosjekt har ein eigentleg framskunda i forhold til dei planane som ligg i NTP?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:37:20]: Når det gjelder Sogn og Fjordane, kan jeg nevne at da vi overtok regjeringsmakten, var det veldig stor diskusjon om hvor den nye E39 skulle gå. Det var ikke tatt noe trasévalg av den forrige regjeringen, til tross for at en hadde hatt flere år på seg. I løpet av et drøyt halvår reiste vi på befarung, vi diskuterte dette med lokale politikere, næringsliv og innbyggere, og vi tok et trasévalg – det man altså ikke klarte å gjøre i den forrige regjeringen. Så kan den forrige regjeringen si at de også hadde tenkt å bygge ny E39, men jeg konstaterer at de ikke klarte å ta beslutningen.

E39 Bjørset–Skei var et prosjekt som i Nasjonal transportplan og i Vegvesenets handlingsplan skulle bli realisert noen år fram i tid. Nå har vi framskyndet det, og vi har bevilget penger allerede nå.

Det er riktig at mye av det som skjer, er tanker som også den rød-grønne regjeringen hadde, men vi sørger for at finansiering kommer raskere enn det som var planlagt, og dermed kan en begynne å bygge tidligere enn det som var planlagt. Jeg tror folk vil heise flagg fordi de får mer enn de ellers ville fått.

Presidenten: Representanten Rasmus Hansson skulle stilt spørsmål 3, men han ser ikke ut til å være til stede.

Da går vi videre til spørsmål 4.

Spørsmål 4

Fra representanten Torgeir Knag Fylkesnes til næringsministeren:

«Opplevde statsråden at Telenor var obs på problemstillingen knyttet til kvinner i ledelse da de ikke inviterte kvalifiserte kvinnelige kandidater til intervju om topplederstillingen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 5

Marianne Aasen (A) [11:38:51]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål: «Mange ungdommer opplever å bli syke av mononukleose, eller kyssepsyken som den kalles på folkemunne. For de heldige er sykdomsforløpet ukomplisert og går raskt over, men noen blir svært syke, og det tar lang tid å komme seg etter sykdommen. For mange skjer dette i en livsfase som danner grunnlaget for videre utdanning og jobb, og langvarig fravær har store konsekvenser.

Har norske myndigheter oversikt over hvor mange som rammes hardt av sykdommen, og mener statsråden at det gjøres nok for å forebygge langvarig sykdom?»

Statsråd Bent Høie [11:39:25]: Mononukleose, ofte kalt kyssepsyke, skyldes et virus, Epstein-Barr-viruset, som kan angripe lymfesystemet i halsen, kjertler, lever og milt, men sjelden andre organer som f.eks. hjernen.

Ved 20-årsalderen har 90 pst. av befolkningen antistoffer i blodet som tyder på at de har gjennomgått sykdommen. Sykdommen kan være uten symptomer, særlig hos yngre og eldre. I om lag 5 pst. av tilfellene kan det tilkomme komplikasjoner som betennelse i lever, milt og hjerne. En sjelden gang kan sykdommen være dødelig. I Norge er sykdommen mest vanlig i den sosialt aktive alderen, det vil si hos tenåringer og hos yngre voksne. I lavinntektsland rammer den gjerne yngre og med mindre symptomer.

De fleste tilfellene diagnostiseres og følges opp av fastlegen, ettersom det finnes pålitelige og raske hurtigtester. Resultatene av disse prøvene overvåkes ikke, og myndighetene har derfor ingen informasjon om forekomsten.

De fleste pasientene rammes av en kraftig halsbetennelse, noen også av magesmerter som kan gjøre oppfølging av betennelse i lever og milt nødvendig. Noen få pasienter trenger innleggelse på sykehus. Sykdommen kan være langvarig, opptil tre måneder med redusert allmenntilstand er ikke uvanlig. Ettersom den rammer ungdom og unge voksne som ofte er under utdanning, kan konsekvensene være ganske store for enkelte.

I dag finnes det ikke noe forebyggende eller behandlende tiltak som gjør det rasjonelt eller kostnadseffektivt

for helsemyndighetene å innføre overvåking av sykdom og sykdomsbyrde av mononukleose.

Sykdommen overvåkes ikke i Meldingssystem for smittsomme sykdommer ettersom den er vanlig, normalt ikke alvorlig, og fordi det ikke finnes forebyggende tiltak, f.eks. vaksine, eller spesiell behandling. Sykdomsbyrden kan derfor bare fastslås ved målrettede studier.

Det viktige vil være at den syke får rask diagnose, sånn at en enkelt kan ta hensyn til sin tilstand og redusere risikoen for å smitte andre.

Marianne Aasen (A) [11:41:48]: Jeg takker for svaret.

Årsaken til at jeg tar dette opp i Stortinget, er at jeg opplever at denne sykdommen får ganske liten oppmerksomhet selv om den, som statsråden sa, rammer særlig én aldersgruppe – ungdom og unge voksne. Det finnes ikke noen behandling som sådan for sykdommen, som statsråden sier. Men det som er veldig viktig, er at man tar hensyn til sykdommen når man først blir syk. Når man først har fått diagnosen, er det ekstremt viktig å ta det med ro så fort som overhodet mulig. Det er veldig viktig å hvile mye, og det er veldig viktig ikke å nyte alkohol. Dessuten er det også noen som hevder at sunt kosthold er viktig.

Men jeg tenker først og fremst på om det er mulig kanskje å gjøre noe på informasjonssiden – at alle norske skoleungdommer burde være klar over at det kan ramme dem. Er det noe man kan tenkes å gjøre for å informere mer, slik at man får tatt tester tidnok?

Statsråd Bent Høie [11:42:50]: Som representanten er inne på, er dette en alvorlig situasjon for den lille delen av dem som får denne sykdommen som får alvorlige komplikasjoner, og det skjer på et tidspunkt der en ofte er i gang med studier og andre ting og gjerne opplever at dette går utover framdriften på det, og derfor kan ha konsekvenser.

Det er også viktig at en oppsøker lege når en får denne sykdommen, får tatt testen og tar hensyn til den informasjonen som en får. Jeg tror at den mest effektive måten å drive informasjonsarbeid om dette på er gjennom skolehelsetjenesten, som jeg også er opptatt av å styrke. Der når vi alle skoleungdommer med helsetjenester og med informasjon.

Så hadde det vært aktuelt med mer overvåking av sykdommen hvis vi hadde forebyggende tiltak eller muligheter for vaksinasjon, men det finnes dessverre ikke.

Marianne Aasen (A) [11:43:51]: Jeg er enig med statsråden i at det å overvåke ikke nødvendigvis har noen hensikt når det ikke er noen tiltak man kan sette i verk, f.eks. vaksinasjon. Men jeg tror nok det er potensial når det gjelder skolehelsetjenesten, fra ungdomsskolealder og på videregående skoler – at alle, både foreldre og ungdommer, blir informert om at denne sykdommen med stor sannsynlighet rammer i hvert fall kanskje to–tre stykker i en klasse hardt, såpass hardt at hvis man ikke tar det med ro, kan det få alvorlige konsekvenser.

Det er en kjent sak – det er mulig statsråden kan utdype dette – at hos en del unge voksne som har ME, altså kronisk utmattelsessyndrom og den type lidelser, har det star-

tet med kysseesyken fordi man ikke har tatt det med ro, og fordi man ikke har gjort det man burde gjøre for å håndtere sykdommen. Har statsråden kommentarer til dette?

Statsråd Bent Høie [11:44:54]: Dette er en sykdom som – som sagt – 90 pst. av 20-åringer har hatt, og det er om lag 5 pst. av disse igjen som har symptomer som gjør at det blir mer eller mindre alvorlig sykdom. Så det er ganske vanlig, og det er viktig at de oppsøker hjelp, men dette er en sykdom som de aller fleste har, men uten alvorlige symptomer.

Jeg er kjent med at flere som har ME, har en klar oppfatning av at det har kommet i etterkant av denne sykdommen. Det gis nå også støtte til forskning på ME-behandling, som også har en tilknytning til det å ha en infeksjon, som er en del av den satsingen på forskning på den sykdommen som denne regjeringen har stått for.

Presidenten: Da registrerer presidenten at Rasmus Hansson er kommet, og vi går tilbake til spørsmål 3, fra representanten Rasmus Hansson til kulturministeren, som besvares av helse- og omsorgsministeren på vegne av kulturministeren, som er borteist.

Presidenten gjør oppmerksom på at man må forholde seg til tidsrammene for spørsmålene. – Vær så god, Rasmus Hansson.

Spørsmål 3

Rasmus Hansson (MDG) [11:46:20]: Takk for at man ventet. Jeg satt i Syria-forhandlinger, og det er også viktig.

Spørsmålet til kulturministeren lyder: «Staten har bidratt med 40 pst. av finansieringen av frivilligsentralene. Nå advarer 400 frivilligsentraler regjeringen mot at ansvaret for finansieringen overføres til kommunene. I Meld. St. 14 (2014–2015) står det at «Frivilligsentralene spiller en viktig rolle i berøringsflaten mellom sivil og offentlig virke». Dårlig kommuneøkonomi kan føre til at frivilligsentralene salderes.

Hvordan vil regjeringen sikre at frivilligsentralenes sentrale rolle ikke svekkes i kommuner med dårlig økonomi?»

Statsråd Bent Høie [11:47:08]: På vegne av kulturministeren vil jeg svare at regjeringen ønsker å flytte makt og myndighet nærmere innbyggerne. Vi ønsker sterkere lokalsamfunn og kommuner med flere oppgaver som kan gi innbyggerne bedre tjenester.

Frivillighetssentralene er lokale møteplasser som knytter mennesker og organisasjoner sammen for å skape et godt frivillig miljø, gode aktivitetstilbud og samarbeid med det offentlige i lokalmiljøet. Frivillighetssentralene skal være lokalt forankret og drives ut fra lokale forutsetninger og behov. Kommunene kjenner lokalmiljøet, mulighetene og utfordringene best, og derfor er det også naturlig å flytte ansvaret for å yte tilskudd til frivillighetssentralene fra staten til kommunene.

Ordningen med statlig tilskudd til frivillighetssentraler startet som en forsøksordning med 90 sentraler i 1991. Bevilgningen til frivillighetssentralene er i 2015 på 125,4 mill. kr. Departementet fordeler driftstilskudd til rundt 400 frivillighetssentraler fordelt på 330 kommuner. Det er en forutsetning for statlig tilskudd at kommunene har gitt en uttalelse om etableringen av sentralen, og at det foreligger lokal finansiering til driften av sentralen. Når det statlige tilskuddet til frivillighetssentralene overføres til kommunene, flyttes makt og myndighet nærmere innbyggerne. Frivillighetssentralene vil med dette kunne videreutvikles som del av en helhetlig lokal frivillighetspolitikk. Dette vil kunne bidra til at frivillighetssentralene får økt betydning og relevans i arbeidet for å fremme frivilligheten innenfor områder som kultur og fritid, integrering, folkehelse, omsorgstjenester og andre områder, i tråd med de lokale tradisjoner og behovet for tilbud.

Rasmus Hansson (MDG) [11:48:48]: Jeg takker for svaret.

Miljøpartiet De Grønne er selvfølgelig helt enig i at lokaldemokratiet er viktig å prioritere, men vi er altså bekymret for at man fjerner virkemidler som gir en forutsigbar tilrettelegging for lokalt engasjement. Frivillighetssentralene er jo en hjørnestein i det som regjeringen selv framhever som visjoner for lokaldemokratiet. De tar seg av samfunnsoppgaver som ikke gir direkte utgifter til kommunene på kort sikt, og som holder utgifter nede på lang sikt.

Det er jo åpenbart – og det må det være også for regjeringen – en stor fare for at frivillighet blir en salderingspost i et Kommune-Norge som nå har en voksende gjeldsbyrde og reduserte inntekter, og spørsmålet er: Er det ikke et poeng å sikre grunnfinansiering for lokalt engasjement, nettopp ut fra den vekten regjeringen legger på lokaldemokratiet?

Statsråd Bent Høie [11:49:51]: Derfor styrker også regjeringen kommunenes økonomi – sist i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Det er slik at kommunene er de som er nærmest på sine lokalsamfunn. Det å bruke øremerkede statlige tilskuddsordninger er ikke noe som vi har prinsipielle motforestillinger mot, men det er ofte lurt å gjøre det i en oppbyggingsfase der en ønsker å bygge ut et tilbud. Men når tilbudet er etablert, slik det er her, med over 400 frivillighetssentraler, er det lurt å overføre ansvaret til kommunene – for å gi kommunene større handlingsfrihet til å tilpasse tilbudet ut fra lokale behov, men også som et viktig virkemiddel for å redusere byråkratiet. Det er ikke nødvendig at vi har byråkrater i Kulturdepartementet som behandler søknader fra 400 kommuner innenfor et tilbud som er vel etablert, som det er bred politisk enighet om skal være der videre. Og kommunene får penger.

Rasmus Hansson (MDG) [11:50:53]: Takk for det oppfølgingssvaret.

Nå er det jo slik at regjeringen har lovet bedre rammebetingelser for frivilligheten, og i Sundvolden-erklæringen

nevnes frivillighet ikke mindre enn 39 ganger. Og i regjeringens frivillighetserklæring loves det jo at «samspillet med frivillig sektor skal preges av forutsigbarhet, åpenhet, tillit og tilgjengelighet».

Så har altså 400 frivillighetssentraler advart mot dette tiltaket. Samtidig vet vi at verken Frivillighet Norge eller eierne av frivillighetssentralene er blitt spurt av regjeringen om konsekvensene de mener vil komme av den reformen som regjeringen mener vil ha så god effekt for frivilligheten.

Spørsmålet blir da om statsråden mener at den kompetansen og erfaringen som frivilligheten selv besitter, ikke er relevant i denne diskusjonen? Og spørsmålet er også: Har regjeringen faktisk sjekket hva som er de sannsynlige konsekvensene av dette tiltaket?

Statsråd Bent Høie [11:51:59]: Oppgavemeldingen ligger nå til behandling i Stortinget, så det er Stortinget som avgjør dette spørsmålet.

Veldig mange av de ulike sektorområder i samfunnet som er kommunale ansvar, tar til orde for øremerkede statlige midler. Hvis vi som nasjonale politikere hver gang skulle ha lyttet til det rådet, kunne vi i realiteten ha avvirket det kommunale selvstyret. Jeg tror det er ganske åpenbart for de fleste at er det noe som er egnet for kommunene til å håndtere lokalt, så er det nettopp hvordan de innretter organiseringen av sine frivillighetssentraler, som alle sammen nå er vel etablert 400 steder i landet.

Jeg tror vettet er likt fordelt i landet. Vi er ikke klokere vi som sitter i Stortinget, enn dem som sitter i kommunestyrene, og jeg kan aldri tenke meg at noen vil nedprioritere dette viktige arbeidet.

Presidenten: Da går vi tilbake til spørsmål 6.

Spørsmål 6

Jan Böhler (A) [11:53:24]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Det har i den senere tid vært mye oppmerksomhet rundt helseskader fra lokal luftforurensning for beboere i Oslo og andre storbyområder, hvor grenseverdiene for særlig nitrogendioksid, NO₂, og fint svevestøv, PM, brytes jevnlig. I denne forbindelse er det også viktig å se på helseeffektene for bilister som sitter lenge i bilkø hver dag. Det foreligger få undersøkelser og lite forskning på dette både nasjonalt og internasjonalt.

Vil statsråden vurdere å sette i gang studier på helseeffekter i forbindelse med kjøring for bilister?»

Statsråd Bent Høie [11:54:05]: At det er en klar sammenheng mellom luftforurensning og helse, er slått fast i utallige studier. Vi vet også at luftforurensning forverrer eksisterende lungesykdom. Vi har også kunnskap om at langtidseksponering for svevestøv kan gi økt forekomst av kols.

At astma kan forverre seg når man utsettes for luftfor-

urensing, er også bekreftet. Men det er ikke entydig dokumentert at det å være eksponert for luftforurensing over lang tid fører til økt forekomst av astma.

Vi har også fått bedre kunnskap som viser sammenheng mellom luftforurensing og økt dødelighet.

Det er riktig, som representanten Böhler er inne på, at det er få studier på helseeffekt av luftforurensing for bilister i bilkø spesielt. Men det finnes mange studier som handler om tiden bilistene bruker i kø, hvilken eksponering de utsettes for, og hvordan kjøremønsteret påvirker luftforurensingen.

Tiden vi tilbringer i bil, står for en betydelig andel av hvor mye luftforurensing vi er utsatt for totalt. Dette eksponeringsnivået øker ved kødannelse og når køen beveger seg med ujevn hastighet, sammenlignet med fri trafikkflyt. Jo mer kø det er, jo lengre tid bruker man i bilen. Det er grunn til å tro at køkjøring kan øke risikoen for helseeffekter fra fint svevestøv og nitrogenoksider. Negative helseeffekter kan forsterkes ytterligere av at stillesitting generelt er negativt for helsen.

Til sammenligning antar man at netto helsegevinst ved sykling uansett er positiv, fordi helseeffekten av fysisk aktivitet overgår den skadelige effekten av luftforurensing. En slik fordel har ikke bilistene.

Både internasjonalt og i Norge har vi gode forskningsmiljøer innen luftforurensing og helse. Helseeffekter i forbindelse med køkjøring for bilister inngår som en del av denne forskningen. Når det gjelder å sette i gang norske studier på helseeffekter i forbindelse med køkjøring, vil aktuelle miljøer kunne søke om forskningsmidler på vanlig måte. Dette er den beste garantien for god forskning.

Jan Böhler (A) [11:56:16]: Jeg takker statsråden for svaret.

Dette er et veldig viktig folkehelse spørsmål. Det er en stor andel av befolkningen som kjører bil eller er passasjerer, og som sitter ganske mye i bilkø, særlig når man bor i større byområder. Jeg spurte Stortingets utredningsseksjon om de kunne gi meg en oversikt over hva som finnes av studier, og de viste da til siste gjennomgangen av dette i Norge. Den ble gjort av Ronny Klæboe ved Transportøkonomisk institutt i 1996, der han pekte på fare for opphopninger i tunneller under spesielt ugunstige topografiske forhold, særlig inn mot byene. Det ble også trukket fram av utredningsseksjonen at belgiske forskere hadde fått 62 personer til å kjøre bil med apparater for å måle nivået inne i bilene. Det viste seg at verdiene var opp til fem ganger høyere enn det som er registrert i boområder som er utsatt for forurensning. Så jeg vil spørre statsråden om han kunne tenke seg å ta et litt mer aktivt initiativ enn det han antydte. I 1996 var siste gjennomgangen.

Statsråd Bent Høie [11:57:36]: Som jeg sa i mitt svar, har vi ganske mange studier, og når en setter dem sammen, gir de svar på det spørsmålet som Böhler er opptatt av. Vi har fremtredende forskningsmiljøer for dette i Norge, og hvis det er noen forskningsmiljøer i Norge som ønsker å

ha spesielle studier knyttet til dette, er den beste måten å gjøre det på å søke å få godkjent sine studier med de midlene som er avsatt til dette. Det er det som sikrer best kvalitet på studiene.

Dette er en effekt som er vi er klar over, og derfor er det viktig at vi konsentrerer oss om tiltak for å redusere svevestøv, for vi vet om helseskadene av det. Vi gjennomfører tiltak på flere områder, både direkte med tiltak mot svevestøv og tiltak for å få mindre køer, gjennom denne satsingen som denne regjeringen har på samferdsel, og den satsingen denne regjeringen har for å legge til rette for bruk av sykkel og kollektivtransport. Så er det sunt å sykle, så hvis en føler seg trist og ensom i køen, kan en hive seg på sykkel.

Jan Böhler (A) [11:58:44]: Jeg takker for tilleggssvaret også.

Det som framgår av en rapport som utredningsseksjonen her viser til fra WHO, altså Verdens helseorganisasjon, er at også kortvarig eksponering for konstruert forurensing, særlig for svevestøv med karbon og også for NO₂, som vi nevnte, kan føre til helseskader, særlig for personer som er rammet av luftveissykdommer, og som har hjerte- og karsykdommer. Og som jeg nevnte i en interpellasjon før jul, har Statens vegvesen gjort en studie som viser at hyppigheten av dødsfall for mennesker med disse sykdommene øker betydelig etter dager med høyt forurensningsnivå.

Jeg vil spørre statsråden om han ikke oppfatter det som viktig å få ut mer aktiv informasjon til bilister om skadene som kan komme ved å sitte i bilkø, slik at de kan gjøre mer kvalifiserte valg med hensyn til å velge kollektivtrafikk og andre framkomstmidler.

Statsråd Bent Høie [11:59:51]: Jeg tror at vi er veldig enige om helseskadene av dette og betydningen av å få gjort noe med det. Jeg tror at de viktigste virkemidlene for det faktisk er å gjennomføre tiltak for å redusere omfanget av svevestøv og for å styrke de alternative tilbudene, både å redusere bilkø og også å styrke tilbudet innenfor kollektivtrafikk og legge til rette for sykkelaktivitet.

Så kan det godt tenkes at vi også må se på tiltak for å få ut informasjon om dette. Dette er et ansvarsområde som også ligger under Klima- og miljødepartementet og Samferdselsdepartementet, men Helsedepartementet er veldig klare på vår bekymring for helseskadene av svevestøv. Det er et engasjement som vi har i Norge sammen med de andre departementene, men som vi også har løftet opp internasjonalt, gjennom Verdens helseorganisasjon, der ikke minst Norge har vært en pådriver for også å få forpliktende vedtak på dette området internasjonalt.

Spørsmål 7

Kari Henriksen (A) [12:01:10]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeids- og sosialministeren:

«Ny Start i arbeidslivet» er blitt drevet i 13 år ved Var-

odd i Kristiansand. Aldri før er det skrevet ut så mange til jobb derfra som i 2014. 66 pst. fikk oppfølging til jobb som de beholdt over tid. Deltakere er i hovedsak innsatte som skal tilbakeføres. Ansatte frykter nå at tiltaket raderes bort gjennom anbudsordningen dersom det ikke unntas fra dette.

Vil statsråden vise handlekraft og sørge for at dette tiltaket kan fortsette, og at det ikke raderes bort i en anbudsrunde, slik at flere kommer i jobb?»

Statsråd Robert Eriksson [12:01:48]: La meg først få lov til å takke representanten Henriksen for spørsmålet.

Regjeringen gjorde viktige endringer i arbeidsmarkedspolitikken i fjor på tiltaksområdet da vi slo sammen to avklarings- og to oppfølgingstiltak til å bli ett tiltak, som vi da satte ut på anbud.

Jeg oppfatter at spørsmålet fra representanten Henriksen er om jeg er villig til å gjøre unntak i de bestemmelsene når det gjelder tilbudet i Kristiansand. Jeg mener det blir veldig uryddig, veldig feil, hvis en statsråd og et departement skal begynne å gjøre unntak fra regler som man har innført for enkeltstående kommuner. Det tror jeg er veldig uheldig og en veldig rar måte å angripe problemstillingen på, spesielt med tanke på at det er 67 000 tiltaksplasser som skal forvaltes av 456 ulike Nav-kontor.

Så tenker jeg: Hvordan skal vi sørge for at de gode tilbudene får leve videre? Hvordan skal vi sørge for at der man har gode resultatoppnåelser, skal man fortsatt ha gode resultatoppnåelser, slik at folk som trenger hjelp til å komme tilbake til arbeidslivet, får den nødvendige hjelpen? Jeg mener at grepene regjeringen har gjort ved å slå sammen disse tiltakene, er en styrke. Vi snakker ikke om å radere bort, vi snakker om å slippe flere aktører til, slik at flere mennesker kan få bedre hjelp.

Når det gjelder tilbudet på Varodd i Kristiansand, leverer de gode tjenester, av god kvalitet. Jeg vil også minne om at i de tidligere ordningene var det sånn at det ene oppfølgingstiltaket var på anbud, og det ene avklaringsstilbudet var på anbud. Attføringsbistand vant de fleste anbudene, noe som viser at der man har gode tjenester, vinner man frem. Jeg føler meg trygg på at det tilbudet som er på Varodd, den gode innsatsen som gjøres på Varodd, vil overleve også det nye tiltakssystemet og vil få de oppdragene man ønsker så lenge kvaliteten er så god som den er, og så lenge resultatene er på det nivået som de er på i dag.

Kari Henriksen (A) [12:04:09]: Takk for svaret. Det har vært tendenser til en debatt om det som kanskje kan kalles for Fremskrittspartiets tungetale – i hvert fall har man snakket med flere tunger i salen tidligere i dag. Det ser ut som om statsråden for Arbeids- og sosialdepartementet er i god tradisjon. I 2010 uttalte Robert Eriksson:

«Vi ønsker ikke anbud innenfor attføring, fordi jeg tror det fører til et dårligere og smalere tilbud.»

Mitt spørsmål er ikke om å unnta Kristiansand, mitt

spørsmål dreier seg om å gi gode tilbud til en utsatt gruppe – en svært utsatt gruppe. Vil statsråden sette i verk tiltak som i større grad kan ta seg av bekymringene som ansatte fremmer, sånn at de kan føle seg trygge på at deres tilbud ikke blir radert ut ved en anbudsutsettelse?

Statsråd Robert Eriksson [12:05:16]: For det første er det sånn at det er Nav som kjøper tjenester og velger hvilke tjenester man skal kjøpe. De kjøper naturlig nok av de leverandørene som er best til å levere til samfunnsoppgavet. Så lenge Varodd leverer, og er best til å levere, ser jeg det som ganske opplagt at Nav fortsatt vil velge deres tilbud, fordi man er opptatt av å kunne hjelpe flest mulig tilbake til arbeidslivet. Det er ikke snakk om noen radering. Jeg registrerer at kritikerne som har vært imot anbudsutsettingen av disse tjenestene – som ikke er nytt, for vi har hatt anbud tidligere også – sier at det er fryktelig at dette skal bli radert bort. Det er ingen ting som tilsier at dette blir radert bort så lenge tjenestene er gode nok. Det vi ser, er at det kommer flere aktører inn, flere gode løsninger blir skapt, og flere mennesker blir hjulpet. Det synes jeg er bra, og det er det som er det viktigste for meg.

Kari Henriksen (A) [12:06:18]: Svaret til statsråden er ganske opplagt, men jeg synes ikke det er særlig til garanti.

Samarbeidet mellom Nav og fengsler skal styrkes, står det i Justisdepartementets budsjett – nettopp fordi innsatte har omfattende problem som gjør at de trenger bredde i tiltakene, langsiktig rehabilitering og god forutsigbarhet i tjenestene som skal leveres. Det å kommersialisere en slik oppgave til tross for at 90 pst. av attføringsbedriftene var imot det, mener vi i Arbeiderpartiet er en dårlig løsning.

Når det gjelder satsingen på fengsel og Nav, lurer jeg på om arbeids- og sosialministeren kan fortelle hvilke satsinger han har lagt inn i budsjettet for denne målgruppa for 2015. Justisministerens kutt medfører nemlig kutt i stillinger, også i fengslene. Hvor mange ansatte fører en økning i arbeids- og sosialministerens budsjett til, og hvor mye utgjør det i kroner?

Statsråd Robert Eriksson [12:07:27]: Jeg kan ikke tallfeste antall stillinger på strak arm. Det må jeg i så fall komme tilbake til. Det tallet har jeg naturlig nok ikke i hodet. Vi gir en bevilgning til Nav, så kan Nav, ut fra det tildelingsbrevet og de styringssignalene de får, bruke midlene i tråd med det.

Fengselsprosjektet er noe annet enn tiltaksplasser. Jeg har selv vært rundt og besøkt dette. Det handler om tidlig innsats og starte en karrierevei for kriminelle for at de skal få et godt liv etterpå og et liv hvor de kan delta i arbeidslivet. Jeg var bl.a. i Trondheim fengsel og så på tilbudet der. Det var utmerket. Det er en satsing som jeg ønsker fra min side – at vi skal få til et godt fengselsprosjekt. Det ønsker jeg fra min side at vi følger opp på en god og riktig måte.

Så vil jeg avslutningsvis si at jeg ikke har drevet med noen tungetale i det hele tatt. Men jeg mener at enhver statsråd, enhver politiker og enhver person må basere sine beslutninger på det som fungerer best. Hvem er viktigst – er det folkene som trenger tjenestene, eller de som leverer tjenestene?

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:08:39]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? Så har ikke skjedd. – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.09.
